

Grupul de Acțiune Locală
Muntele Șes Județul Bihor

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

*”Copilo, pune-ți mânilor pe genunchii mei.
Eu cred că veșnicia s-a născut la sat.
Aici orice gând e mai încet,
și inima-ți zvâcnește mai rar,
ca și cum nu ți-ar bate în piept,
ci adânc în pământ undeva.
Aici se vindecă setea de mântuire
și dacă ți-ai sângerat picioarele
te așezi pe un podmol de lut.(...)”*

*(fragment din poezia ”Sufletul satului”
scrisă de poetul Lucian Blaga)*

Introducere

Aderarea la Uniunea Europeană și accesul la fonduri europene a încurajat, în ultimii ani, dezvoltarea tuturor domeniilor și a evidențiat importanța implicării tuturor membrilor societății în ridicarea nivelului general de dezvoltare. Sprijinul pentru dezvoltarea locală LEADER s-a dovedit a fi un instrument important pentru România în reducerea dezechilibrelor economice și sociale și a disparităților dintre urban și rural. Experiența din anii precedenți a dovedit pe teritoriul Grupului de Acțiune Locală (GAL) Muntele Șes Județul Bihor faptul că, dezvoltarea locală LEADER, plasată sub responsabilitatea comunității într-o abordare specifică de jos în sus, adaptată nevoilor și priorităților sale, a reprezentat o modalitate de dezvoltare a comunității locale din acest teritoriu spre o direcție cât mai aproape de ideea de sat european.

Astfel, în perioada de programare 2007-2013, teritoriul și respectiv parteneriatul a beneficiat de finanțare prin Axa 4 -LEADER, Masura 41 - Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală, cunoscându-se astfel valoarea ridicată a contribuției reale pe care LEADER a adus-o zonei. În perioada 2013-2015 prin LEADER au fost finanțate un număr de 24 proiecte care au însumat **2.176.083 euro**. GAL Muntele Șes Județul Bihor a reușit **absorția a 99,36%** din fondurile care au fost alocate pentru proiecte destinate teritoriului pe care îl reprezintă. Aceste proiecte, care au adus un plus de valoare comunităților în care au fost implementate, vin să întărească importanța continuării programului și în perioada 2014-2020 pentru a beneficia de o dezvoltare locală “sănătoasă” a spațiului rural și a crește atractivitatea acestuia în special pentru tineri și întreprinzători.

După implementare cu succes a strategiei de dezvoltare locală din perioada de programare precedentă, teritoriul Grupului de Acțiune Locală (GAL) Muntele Șes Județul Bihor s-a extins pe teritoriul a două județe, respectiv în partea de centru - est a județului Bihor și vestul județului Sălaj, fiind format din teritoriile unităților administrativ - teritoriale ale comunelor Derna, Popești, Sârbi, Spinuș, Suplacu de Barcău din județul Bihor și comuna Marca din județul Sălaj. Teritoriul prezintă caracteristici omogene în ceea ce privește relieful, clima, solurile, demografia, turismul, mediul economic, social și cultural.

Strategia de dezvoltare locală a Grupului de Acțiune Locală (GAL) Muntele Șes Județul Bihor reflectă nevoile locale și cerințele de dezvoltare ale teritoriului și oferă soluții concrete pentru creșterea gradului de atractivitate și competitivitate a regiunii vizate, prin contribuția la diversificarea activităților economice non-agricole și încurajarea micilor întreprinzători, promovarea și accesibilizarea obiectivelor turistice, îmbunătățirea infrastructurii fizice locale la scară mică, creșterea atractivității zonelor și diminuarea migrației populației tinere, îmbunătățirea incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate, protejarea și conservarea patrimoniului natural și cultural rural îmbunătățirea infrastructurii agricole, economice, întărirea coeziunii sociale locale și încurajarea implicării cetățenilor în problemele comunității.

Documentul de față este rezultatul conlucrării partenerilor din sectorul public și cel privat și oferă o radiografie generală a teritoriului GAL, lărgște perspectiva cunoașterii zonei și a comunității locale, realizează detalierea direcțiilor strategice de dezvoltare și propune soluții concrete privind implicarea tuturor factorilor interesați, responsabili și relevanți de la nivelul comunelor. Teritoriul acoperit de strategie are un grad ridicat de omogenitate și oferă suficientă masă critică din punct de vedere al

resurselor umane, financiare și economice pentru suținerea Strategiei de Dezvoltare Locală, în conformitate cu analiza diagnostic inclusă în prezentul document. În acest sens, precizările și clarificările aduse se armonizează cu oportunitățile de dezvoltare și de finanțare ale PNDR și se dorește ca această Strategie de Dezvoltare Locală să devină un document de referință în planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea măsurilor aplicate în dezvoltarea teritoriului GAL.

Scopul parteneriatului este de a promova drepturile și de a îmbunătăți condițiilor de viață în zonele rurale prin aplicarea de strategii de dezvoltare economică, socială, culturală și spirituală împreună cu membrii comunităților rurale, îmbunătățirea calității serviciilor, infrastructurii, atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru finanțarea investițiilor necesare realizării acestora, dar și inițiative de cooperare și dezvoltare de parteneriate care să promoveze potențialul zonei. Se dorește, în același timp, păstrarea tradițiilor prin relansarea și promovarea acestora la nivel regional, național și internațional și oferirea unei perspective mai bune locuitorilor teritoriului GAL în acest sens.

Strategia GAL Muntele Șes Județul Bihor abordează dimensiunea inovativă prin introducerea unor noi metode care vizează dezvoltarea teritoriului din punct de vedere economic, social și cultural precum și nevoile grupurilor de persoane dezavantajate.

Obiectivele, prioritatile și domeniile de intervenție la care prezenta strategie aderă au fost stabilite în baza unui proces extensiv de consultare a actorilor cheie locali/partenerilor relevanți (entități private și publice precum și societatea civilă) la nivelul teritoriului acoperit de GAL Muntele Șes Județul Bihor în baza principiului „de jos în sus”. În vederea consolidării ipotezelor/nevoilor/direcțiilor reieșite, în urma procesului de consultare, s-a realizat pe parcurs analiza diagnostic a teritoriului, aceasta coroborând, prin diverse date statistice relevante, situația existentă la nivelul teritoriului. Prin abordarea integrată a celor mai stringente nevoi de dezvoltare locală, indiferent de localizarea acestora, strategia de dezvoltare locală vine să asigure dezvoltarea mai multor domenii identificate ca prioritare la nivel local. Totodată, s-a ținut cont de principiul proportionalității și durabilității în sensul în care direcțiile de dezvoltare au fost agreeate ținând cont de bugetul alocat și de efectele și externalitățile pozitive previzionate ale intervențiilor la nivelul întregului teritoriu GAL. Aceste efecte și externalități nu se referă doar la elemente de politică economică ci și la elemente de politică socială și de mediu, toate aceste elemente contribuind sinergic la obiectivul principal de dezvoltare durabilă a teritoriului.

Obiectivul general: Dezvoltarea durabilă a teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor

Obiectivele specifice a SDL sunt: Favorizarea competitivității agricole, Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice, Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate, a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiective transversale a SDL sunt: contracararea fenomenului de depopulare a teritoriului și ameliorarea factorilor de mediu în special în agricultura și în industrie. **La aceste obiective se adaugă intenția de intenția de a desfășura activități de cooperare prin parteneriat/e și activități de cooperare locală, regională și internațională în domeniul dezvoltării rurale pentru îndeplinirea obiectivelor SDL.**

CAPITOLUL I: PREZENTAREA TERITORIULUI ȘI A POPULAȚIEI ACOPERITE DE PARTENERIATUL GAL MUNTELE ȘEȘ JUDEȚUL BIHOR - analiza diagnostic

Teritoriul vizat pentru dezvoltarea economico-socială integrată și unitară este situat în partea de centru - est a județului Bihor și vestul județului Sălaj, fiind format din teritoriile unităților administrativ - teritoriale ale comunelor Derna, Popești, Sârbi, Spinuș, Suplacu de Barcău din județul Bihor și comuna Marca din județul Sălaj, însumând un număr de 35 de sate ce cumulează o populație de **20.770 locuitori** și un teritoriu în suprafață de **343,74 km²**. Teritoriul prezintă atât omogenitate geografică cât și omogenitate economică, dar și caracteristici omogene în ceea ce privește relieful, clima, solurile, demografia, turismul, mediul economic, social și cultural, populația fiind, în general, angrenată în aceleași activități economice respectiv având necesități și interese similare în materie de dezvoltare.

Economia teritorială - caracteristici economice

Dat fiind lipsa datelor cu referință locală la nivelul bazei de date a INS, peisajul economic teritorial a fost realizat prin studierea bazei de date Risco (<http://www.risco.ro>) și analizarea tuturor agenților economici cu sediul social înregistrat la nivelul teritoriului. Chiar dacă aceasta abordare prezintă anumite carente (ex. existența punctelor de lucru ale unor agenți cu sediul social în localități externe teritoriului), specificul economic teritorial poate fi aproximat. Statisticile din 2011 ale Agenției Județene de Ocupare a Forței de Muncă Bihor arată că rata șomajului din teritoriul GAL este scăzută.

Astfel, se constată faptul că populația activă din cadrul GAL-ului (cea mai mare parte fiind însă angrenată în activități agricole de subzistență) este angajată în toate domeniile de activitate, cu o rată mai crescută în sectoarele industrial și agricol.

Agricultura este ramura de activitate cea mai răspândită în zona rurală studiată. Pe teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor se practică mai mult agricultura de subzistență, iar acest tip de agricultură trebuie modernizat și restructurat pentru a se obține rezultate economice pozitive. La ora actuală, datorită lipsei mijloacelor necesare, o mare parte a terenurilor agricole sunt necultivate. Majoritatea suprafețelor agricole sunt lucrate individual cu mijloace tehnice puține și uzate moral și material. Acest impas se poate depăși prin formarea unor asociații agricole, chiar și asociații familiale. Pentru a realiza transformări de amploare în teritoriul GAL este necesar să fie realizate numeroase investiții prin atragerea de fonduri naționale și europene destinate dezvoltării rurale. Se pot crea venituri suplimentare prin vinderea produselor, noile locuri de muncă contribuind la diminuarea ratei șomajului, și nu în ultimul rând ar crește încrederea locuitorilor față de zonele în care trăiesc. Efectul implementării strategiei de dezvoltare locală a GAL Muntele Șes Județul Bihor ar fi îmbunătățirea calității vieții în mediul rural.

Dezvoltarea teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor este grevată de existența zonei afectate de restructurarea industrială cu două componente: Zona minieră din localitatea Voivozi, comuna Popești și zona de extracție a produselor petroliere de la Suplacu de Barcău. Din punct de vedere al resurselor minerale utile ale depozitelor neogene situate pe rama munților Apuseni de Nord, cele mai importante sunt ligniții și hidrocarburile. Depozitele Panonianului Superior conțin ligniți în zona de contact a Depresiunii Panonice cu cristalinel Munților Plopiș, cu exploatare la Derna, Budoii, Voivozi, Borumlaca, Marca.

Zăcămintele de hidrocarburi au fost conturate la Derna și Suplacu de Barcău. Cel mai important zăcămintă de hidrocarburi este cel de la Suplacu de Barcău, cu petrol asfaltos în nisipurile și pietrișurile cu melanopside. Exploatarea petrolului, a nisipurilor bituminoase, a micasisturilor, a nisipurilor și a pietrișurilor sunt principalele activități ce susțin sectorul secundar al economiei comunei Marca din județul Sălaj. Exploatarea acestor zăcămintele a început în anii 60 iar în perioada post-revoluționară reducerea drastică a activității a determinat pierderea a sute de locuri de muncă. Actualmente forța de muncă ocupată în anterior în aceste domenii nu își mai găsește locul pe piața muncii, iar acest fapt generează serioase probleme sociale în zonă.

Relieful teritoriului GAL - caracteristici geografice

Teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor se află în Depresiunea Plopiș fiind limitat de Munții Plopișului în partea de sud și de Valea Barcăului, care traversează regiunea, în partea de nord-vest. În zona de vest, teritoriul urcă până în zona Colinelor Toglaciului din județul Sălaj. Munții Plopișului sunt o culme muntoasă în nord-vestul Munților Apuseni cunoscuți și sub denumirile de Muntele Șes, Muntele Rez sau Munții de Aramă. Înfrățirea lor de ansamblu este aceea a unei culmi unitare și prelungi, de circa 40 km lungime și 12-15 km lățime, care începe în zona defileului Crișului Repede, la vest de localitatea Ciucea, și se desfășoară spre N-V, pierzând treptat din înălțime, până pe aliniamentul localităților Derna - Voievozi - Borumlaca. În cuprinsul acestora se evidențiază mai multe suprafețe netezite de aproximativ 600-700 metri ce imprimă reliefului aspectul unei câmpii suspendate. Eroziunea exercitată de râul Barcău și afluenții acestuia au fragmentat acești munți în culmi strâmte ce cad în trepte până la o altitudine de 400 m, formând Depresiunea Barcăului, situată în partea de nord a teritoriului GAL. Astfel, relieful este unul colinar, cu înălțimi care încep de la 300 de metri în zona văilor și urcă până la peste 500 de metri în punctele cele mai înalte. Zona deluroasă reprezintă o treaptă intermediară între munți și câmpie, cu altitudini modeste, între 200 și 450 de metri, în zona Dealurilor Plopișului și Dealurilor Dernei.

Clima, hidrografie, factori biopedogeografici (soluri, vegetatie, fauna) - caracteristici climatice

Teritoriul face parte din județele Bihor și Sălaj, județe situate în partea nord-vestică a României, pe cursurile râului Barcău, mărginit la est de Munții Apuseni iar la vest de Câmpia Tisei. Teritoriul GAL Muntele Șes Bihor se încadrează în zona colinară a munților Plopișului (Șes) în partea de sud, cu înălțimi cuprinse între 500-1.000 m și Depresiunea(lunca) Barcăului în partea de nord-vest.

În cuprinsul Culmii Plopișului se evidențiază mai multe suprafețe netezite cu altitudini de aproximativ 600-700 de metri care imprimă reliefului aspectul unei câmpii suspendate. Eroziunea exercitată de râul Barcău și afluenții acestuia lazu și Valea Mare au fragmentat acești munți în culmi strâmte ce cad în trepte până la o altitudine de 400 m. Astfel relieful este unul colinar cu înălțimi ce încep de la 300 de metri în zona văilor și urcă până la peste 500 de metri în punctele cele mai înalte. Zona deluroasă reprezintă o treaptă intermediară între munți și câmpie, cu altitudini modeste - între 200 și 450 de metri: Dealurile Plopișului, Dealurile Dernei. Ca structură a unităților de relief existente pe teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor se remarcă: Munții Plopișului (Șes) situați în partea de sud - sud-est, Dealurile Dernei, Depresiunea Barcăului și Depresiunea Plopiș.

CLIMA

Întreaga teritoriu GAL se încadrează în totalitate în sectorul cu climă continentală, cu particularități de climă specifică regiunilor deluroase. Vânturile vestice aduc precipitații abundente mai ales în perioada de toamnă-primăvară. Precipitațiile medii pe an sunt de 560- 570 mm/m². Temperatura medie a verii este între 29-35 grade Celsius, iar a iernii între -5 și -20 grade Celsius. Astfel verile sunt foarte calde și uscate, iar iernile geroase.

APELE

Rețeaua hidrografică a teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor este reprezentată de Râul Barcău și Defileul Barcăului, Valea Borumlaca, , Valea Frumoasă, Valea Birtokoserdő, Valea Suplac, Valea Săldăbagiu (Ló-patak) și Valea Fânașelor, cunoscută și sub numele de Ghepeș.

VEGETAȚIA ȘI FAUNA

Este specifică regiunii de dealuri și podișuri. Pe lângă vegetația forestieră mai există cea de pășune reprezentată de suprafețe în-ierbate cu diferite tipuri de arbuști și arbori izolați. În zonele de câmpie vegetația este reprezentată de silvostepă (pajiști în alternanță cu pâlcuri de arbori), în cea mai mare parte ocupată în prezent de culturi agricole, pajiști secundare, plantații. Zona pădurilor de foioase este alcătuită din păduri de cer cu carpen și cer cu stejar și gorun, în alternanță cu pajiști secundare și culturi agricol. Vegetația intrazonală și azonală e reprezentată de vegetația de luncă (zăvoaie de plop, salcie și pajiști), vegetația de sărătură pe areale umede și arenicola pe nisipuri. Numeroase specii de plante valoroase care se găsesc în teritoiu sunt ocrotite, respectiv sângele voinicului, laleaua pestriță, strugurii ursului. Dat fiind varietatea reliefului și a vegetației, și fauna este pe măsură, astfel că pădurile sunt populate de caprioare, cerbi, lupi, vulpi, iepuri, porci mistreti. Apele sunt populate cu crapi, somn, iar pe cer se pot observa mierla, cinteza, sticletele, ciocanitoarea etc. În zonele cu pajisti viețuiesc fazani și prepelițe.

SOLURILE

Au o importanță mare pentru potențialul agricol al teritoriului GAL și sunt caracterizate printr-o fertilitate ridicată, neexistând areale în care solul să fie neevoluat și de o slabă calitate. Rezultă de aici o mare capacitate de exploatare agricolă ce poate fi valorificată cu cele mai bune rezultate. Tipurile de soluri prezente sunt legate de tipul de vegetație prezent, astfel în pădurile cu stejar sunt prezente solurile argiluviale iar în cele de fag, soluri brune, în arealele cu pașuni și fânețe specifice sunt solurile negre de fâneță, în luncile râurilor sunt soluri gleice sau aluvionare cu umiditate ridicată iar în zona masivului de sare apar solurile sărăturate. Dealurile din sunt prielnice cultivării viței de vie și a pomilor fructiferi. Pe teritoriul comunei Suplacu de Barcău subsolul comunei este foarte bogat în cărbune și țiței.

RESURSELE NATURALE

Reprezintă rezultatul condițiilor naturale prezentate anterior, cu rol important în desfășurarea activităților și mai ales diversificarea posibilităților pentru o dezvoltare durabilă a microregiunii. Resursele solului de o calitate ridicată dau posibilitatea

practicării agriculturii pe întreg teritoriul, solul reprezentând și principala resursă a zonei. De asemenea zăcămintul de cărbune și țiței de pe teritoriul comunei Suplacu de Barcău este unul semnificativ. O altă resursă o reprezintă pădurile preponderent de foioase cu un grad ridicat de calitate a lemnului.

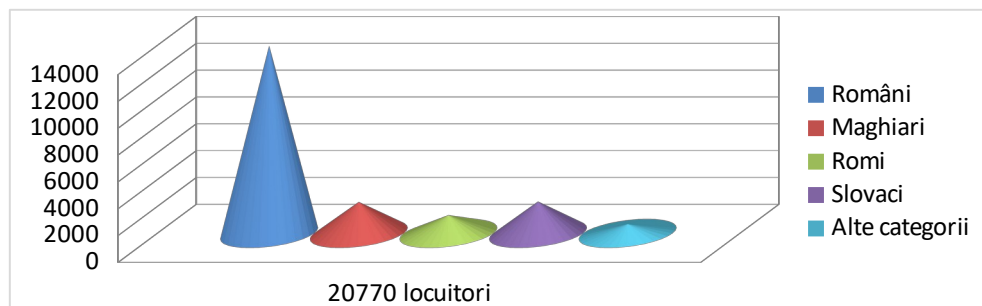
Mediul inconjurator si Resurse naturale

Teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor include **2 arii naturale protejate**, însumând **64,21 km²**, acestea fiind răspândite la nivelul tuturor celor **6 UAT-uri partenere**. Siturile Natura 2000¹ de importanța comunitară (SCI) sunt:

- **ROSCI0322 „Muntele SES”** - aflat pe teritoriul a 4 comune din teritoriul GAL, respectiv comuna Derna județul Bihor pe 4,47 km², comuna Popești județul Bihor pe 40,43 km², comuna Suplacu de Barcău județul Bihor pe 5,74 km² și comuna Marca județul Sălaj pe 10,77 km², în total o suprafață de 61,41 km²;
- **ROSCI0347 „Pajiștea Fegernic”**- aflat pe teritoriul celorlalte 2 comune din teritoriul GAL, respectiv al comunei Sârbi județul Bihor pe 1,68 km² și al comunei Spinuș județul Bihor pe 1,12 km², în total o suprafață de 2,80 km².

Populație - demografie

Conform datelor finale prelucrate din Recensământului Populației și al Locuințelor 2011, teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor cuprinde un număr de **20.770 persoane** dintre care, **pe etnii**, 13.989 români (reprezentând 67,35%), **2.349 maghiari** (reprezentând 11,31%), 1.358 romi (reprezentând 6,53%), **slovaci 2.376** (reprezentând 10,43%). Pentru un număr de 698 persoane (reprezentând 3,36%) informațiile nu sunt disponibile. Cele mai importante minorități locale sunt minoritatea maghiară și minoritatea slovacă. Aceste date sunt redată în tabelul următor:

Pentru calcularea altor indicatori compoziti privind populația (cu excepția densității populației) au fost utilizate date actuale care să asigure o coordonare, coroborare și comparabilitate ridicate a acestora; astfel au fost utilizate date furnizate de INS la nivelul anului 2014 via platforma Tempo Online.

Astfel, la un număr de 20.770 persoane și o suprafață de 343,74 km² densitatea populației la nivelul teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor este de **60,42 locuitori/km²**.

Evoluția populației:

¹ Informațiile sunt preluate din „Lista ariilor naturale protejate Natura 2000”, document disponibil la www.madr.ro

-sporul natural² este calculat prin scaderea numarului de persoane decedate din numarul nascutilor vii intr-un anumit an; astfel, la nivelul teritoriului sporul natural este unul negativ aflat pe un trend general de descrestere (în perioada 2009-2014); in ultimul an analizat sporul natural negativ a fost de -103 persoane.

-soldul migratiei este calculat prin scaderea numarului de plecari cu domiciliul din numarul stabilirilor de domiciliu (luandu-se in considerare inclusiv migratia externa); astfel, la nivelul teritoriului evolutia este una sinuoasa inregistrandu-se atât solduri pozitive in anii 2011 si 2012, dar și solduri negative.

Din datele furnizate pe site-ul <http://www.madr.ro/informari-dezvoltare-rurala/informari/actualitate-pndr-2014-2020/2891-anunt-deschidere-sesiune-de-depunere-a-strategiilor-de-dezvoltare-locala-sdl-afere-nta-masurii-19-dezvoltarea-locala-leader.html>, respectiv documentul suport pus la dispozitie, valorile indicelui de dezvoltare umana (IDUL) pentru localitățile din teritoriul GAL Muntele Seș Județul Bihor sunt:

sirsup	jud	LOCALITATE	IDUL 2011	Populati e 2011	urban / rural
29038	BIHOR	DERNA	45.94	2616	rural
30568	BIHOR	POPESTI	59.65	7362	rural
31128	BIHOR	SARBI	51.62	2609	rural
31208	BIHOR	SPINUS	44.32	1285	rural
31262	BIHOR	SUPLACU DE BARCAU	64.58	4356	rural
141946	SALAJ	MARCA	60.50	2542	rural

Se constată faptul că trei din cele șase comune member se află pe lista UAT-urilor cu indice IDUL mai mic de 55, rezultând per total teritoriu GAL un indice IDUL de 54,435, respectiv încadrarea în categoria de zonă săracă. Pe teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor nu există zone cu valoare naturală ridicată (HNV).

Infrastructura de baza, de comunicatii, sociala si educationala

In perioada de programare anterioara au fost realizate o serie de proiecte de infrastructura de baza (drumuri, alimentare cu apa si canalizare). De asemenea, au fost vizate si proiecte de infrastructura educationala si sociala. Chiar si asa necesitatea dezvoltarii acestei infrastructuri ramane de actualitate, proiectele specifice fiind incluse in Planurile de Dezvoltare Locala ale UAT-urilor reprezentate in teritoriul GAL. La o perioada indelungata de implementare a proiectelor de infrastructura la scara mica prezenta strategie alocu bugete in alte domenii de interes, unele dintre acestea impactand indirect infrastructura sociala si educationala.

² Sursa: prelucrari de date furnizate de INS din tabelele POP201D si POP206D disponibile la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP201D> respectiv la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP206D>

Patrimoniu arhitectural si cultural, traditii si obiceiuri

Conform listei Institutului National al Patrimoniului³, la nivelul teritoriului exista 7 monumente istorice inclusiv monumente de arheologie, de arhitectura si memoriale si funerare, de interes atat local cat si national, unele datand din neolitic si paleolitic. Atractivitatea teritoriului este completata si de diferite traditii si obiceiuri traditionale.

Varietatea reliefului si a resurselor atat la nivelul teritoriului cat si in imediata apropiere, ofera o oportunitate imensa de dezvoltare a turismului.

CAPITOLUL II: COMPONENTA PARTENERIATULUI

---

³Sursa: <http://patrimoniu.gov.ro/ro/monumente-istorice/lista-monumentelor-istorice>

Având în vedere principiile LEADER - al abordării de jos în sus și al colaborării între partenerii publici și privați - strategia de dezvoltare locală a GAL Muntele Șes Județul Bihor este rezultatul muncii în comun al partenerilor din teritoriul GAL.

Parteneriatul Grupul de Acțiune Locală Muntele Șes Județul Bihor are în componență un total de 15 parteneri, din care:

Autoritati Publice Locale:

- Total: 4, astfel că ponderea autoritatilor publice locale din numarul total al partenerilor este de 26,66%.

Reprezentanti autorizati din sectorul Privat:

- Total: 7, ceea ce înseamnă că ponderea reprezentantilor autorizati privati din numarul total al partenerilor este de 46,66%.

Reprezentanti autorizati ai societatii civile:

- Total: 4, rezultând o pondere a reprezentantilor autorizati ai societatii civile din numarul total al partenerilor este de 26,66%.

Astfel, **ponderea partenerilor privati si ai societatii civile reprezintă 73,32% din total partenerilor**, îndeplinind astfel criteriul de selectie CS 2.1. **Ponderea partenerilor privati si ai reprezentantilor societatii civile depaseste 65% în parteneriat, așa cum reiese din următorul grafic:**

Parteneriatul Grupul de Acțiune Locală Muntele Șes Județul Bihor nu include zone urbane, nu contine entitati provenite din afara spatiului eligibil LEADER si nici persoane fizice relevante din teritoriul acoperit de parteneriat.

Autoritatile Publice Locale si-au manifestat un interes deosebit de a participa la constituirea teritoriului GAL, venind în special în sprijinul actorilor economici locali, dar si al populatiei, contribuind la cresterea interactiunii dintre membri comunitatii din teritoriul LEADER vizat, prin analiza nevoilor si oportunitatilor de dezvoltare, precum si prin cresterea posibilitatii de implicare a populatiei în dezvoltarea teritoriului. Prin implicarea autoritatilor publice locale, a reprezentantilor autorizati din sectorul privat si a reprezentantilor autorizati ai societatii civile în toate etapele procesului de elaborare a strategiei, conform principiilor LEADER, partenerii au realizat un schimb de informații și viziuni relevant pentru procesul de dezvoltare a teritoriului.

Implicarea actorilor din **sectorul privat** a fost una foarte mare, în scopul înființării unui organism care sa reprezinte interlocutorii populației din teritoriu, în sensul sprijinirii activitatilor atat agricole cat si non-agricole, sporirea atractivității economice și în special susținerea și promovarea meșteșugurilor, a serviciilor, a prelucrării si valorificării produselor din teritoriu, contribuind astfel la realizarea unei dezvoltări dinamice.

Crearea parteneriatului este un rezultat al unui spirit antreprenorial dezvoltat, dat de disponibilitatea membrilor comunității locale de a iniția și desfășura activități

economice, disponibilitatea de asociere și cooperare a actorilor locali, nivelul de pregătire a actorilor locali individuali și capacitatea administrațiilor publice locale de a elabora și implementa strategii adecvate de dezvoltare locală.

Autoritățile publice locale semnatare a acordului de parteneriat al GAL Muntele Șes Județul Bihor sunt:

- UAT Comuna Sârbi Județul Bihor, având ca reprezentant legal pe dl. Herman Gavril, primar;
- UAT Comuna Spinuș Județul Bihor, având ca reprezentant legal pe dl. Creț Gheorghe, primar;
- UAT Comuna Suplacu de Barcău Județul Bihor, având ca reprezentant legal pe dl. Tivadar Nicolae, primar;
- UAT Comuna Marca Județul Sălaj, având ca reprezentant legal pe dl. Șumălan Dan Ioan, primar.

Organizațiile non-guvernamentale (ONG) semnatare ale acordului de parteneriat al GAL Muntele Șes Județul Bihor sunt:

- Asociația pentru Cultură, Educație, Dezvoltare și Promovare Locală "Sara Arba", cu sediul în Comuna Spinuș, județul Bihor, avându-o ca reprezentant legal pe d-na Silaghi Gheorghina;
- Asociația "Centrul de resurse al comunității Suplacu de Barcău" cu sediul în Comuna Suplacu de Barcău, județul Bihor, avându-l ca reprezentant legal pe dl. Hosu Vasile-Eugen;
- Asociația Prietenia Popești, cu sediul în Comuna Popești, județul Bihor, avându-o ca reprezentant legal pe d-na Hundemer Ildiko Marta;
- Asociația Beneficio cu sediul în Comuna Popești, județul Bihor, avându-o ca reprezentant legal pe d-na Șocander Mariana Minadora.

Societățile comerciale (societăți cu răspundere limitată) semnatare ale acordului de parteneriat al GAL Muntele Șes Județul Bihor sunt:

- Brencus Construct S.R.L., cu sediul în comuna Derna, județul Bihor, avându-l ca administrator pe dl. Brencuș Ioșif
- Adeconstmar S.R.L., cu sediul în comuna Spinuș, județul Bihor, avându-l ca administrator pe dl. Pop Claudiu Emil
- Vetmarc S.R.L., cu sediul în comuna Marca, județul Sălaj, avându-l ca administrator pe dl. Șumălan Silviu Dumitru.

S-au alăturat parteneriatului cu mult entuziasm tineresc și cu multă încredere, beneficiare a finanțărilor din perioada 2007-2013, următoarele doamne:

- Deak Ana Monica, reprezentant al DEAK ANA MONICA PFA, cu sediul în comuna Spinuș, județul Bihor;
- Pop Floare, reprezentant al POP FLOARE-AGRO PFA, cu sediul în comuna Suplacu de Barcău, județul Bihor;
- Popoviciu Anca Silvia, reprezentant al POPOVICI SILVIA - ANCA PFA, cu sediul în comuna Suplacu de Barcău, județul Bihor;
- Ias Anamaria Alexandra, reprezentant al IAS ANAMARIA ALEXANDRA PFA, cu sediul în comuna Spinuș, județul Bihor.

CAPITOLUL III: Analiza SWOT: analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor

După elaborarea analizei - diagnostic a teritoriului, pornind de la informațiile obținute, au fost identificate principalele puncte tari/slabe (interne teritoriului GAL) și oportunitățile/amenințările (externe teritoriului GAL) pentru fiecare categorie.

1. Teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor

<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> - acces relativ facil prin cai principale rutiere precum drumurile naționale DN 19, DN19B, DN1P, DJ 191B , așezarea geografică oferind posibilități de legătură cu celelalte localități și zone ale țării pe segmentul de autostradă din magistrala Brașov-Oradea (autostrada Transilvania) - acces feroviar pe calea ferată Oradea - Jibou și acces aerian prin aeroportul internațional din Oradea - teritoriul beneficiază de forme de relief variate (campie și lunca, dealuri și pajisti), astfel încât acesta este de un pitoresc deosebit, iar grație reliefului și implicit a inclinației, rețeaua hidrografică este relativ densă, constantă și nu prezintă pericol major de inundații - teritoriul beneficiază în proporții aproximativ egale de fond funciar atât agricol cât și silvic - la nivelul teritoriului se regăsesc o varietate de obiective turistice la care se adaugă nu mai puțin de 7 monumente istorice - preocuparea comunităților pentru păstrarea obiceiurilor și tradițiilor, promovarea elementelor de etnografie și folclor local - întreg teritoriul include arii naturale protejate și nu există factori majori de poluare a mediului înconjurător. 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastructura rutieră de transport rămâne deficitară (atât cea de relevanță națională, județeană cât și cea comună), centrele urbane Oradea (~66km), Zalău (~68km), Aleșd (~34km) și Marghita (~18 km) fiind la distanțe relativ mari - nu există un concept local unitar, promovarea teritoriului fiind insuficientă, iar infrastructura turistică rămâne subdezvoltată în raport cu potențialul teritoriului - rețeaua de transport a energiei electrice este învechită, iar rețelele de alimentare cu apă și cele de canalizare precum și infrastructura specifică rămân subdezvoltate raportat la necesarul teritoriului - față de protecția mediului se manifestă o atitudine de indiferență, iar educația ecologică este superficială - dispariția unor obiceiuri și tradiții (în special a porturilor și a dansurilor folclorice), resursele naturale sunt nevalorificate sau valorificate insuficient.
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> - resursele teritoriului sunt suficient de variate ca să permită desfășurarea unei mari varietăți de activități economice orientate predominant pe agricultură, silvicultură și activități non-agricole inclusiv turism - obiectivele culturale și turistice existente la nivelul teritoriului, iar teritoriul prezintă potențial producere a energiei verzi - față de oportunitățile datorate înzestrării teritoriului, alte oportunități sunt determinate 	<p>Amenințări</p> <ul style="list-style-type: none"> - inconsistența resurselor financiare alocate teritoriului, pe canal public, în contextul investițiilor în infrastructură (transport, apă, canalizare, mediul înconjurător) - degradarea identității culturale locale ca urmare a evoluției demografice negative (îmbătrânirea populației, sporul natural negativ și soldul negativ al migrației interne și

<p>de tendintele pozitive in <u>dezvoltarea turismului</u> (in mod special a agroturismului), a <u>agriculturii</u> (promovarea unei agriculturi sustenabile, inclusiv a celei ecologice) si a <u>silviculturii</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - diverse surse de finantare ce includ atat alocari anuale si multianuale de la nivel general si/sau judetean, precum si surse nerambursabile pentru dezvoltarea de catre actorii publici a infrastructurii rutiere de transport si de baza precum si a celei de educatie si de sanatate; la acestea se adauga bugetul alocat pentru GAL Muntele Şes Judeţul Bihor, pentru dezvoltarea cu prioritate a mediului economic privat si a infrastructurii de asistenta sociala, si implicit cresterea nivelului de trai la nivel local - existenta unor actori cheie implicati in dezvoltarea economico-sociala a teritoriului ce apartin atat mediului public cat si a celui privat - creşterea numărului de vizitatori provenind din Ungaria și Slovacia odată cu îmbunătățirea infrastructurii rutiere 	<p>externe)</p> <ul style="list-style-type: none"> - afectarea mediului inconjurator prin defrisari necontrolate, epuizarea fondului cinegetic, practicarea unei agriculturi intensive fara respectarea normelor relevante si a bunelor practici in domeniu, practicarea unui turism nesustenabil etc. - slaba initiativa antreprenoriala, si acolo unde aceasta exista, viziunea egocentrica actorilor economici existenti ce duce la o slaba cooperare in mjoritatea domeniilor - promovarea insuficienta a posibilitatilor si mecanismelor de infiintare, dezvoltare si expansiune a mediului economic - interesul public scazut in dezvoltarea si personalizarea sistemului de asistenta sociala.
--	---

2.Populatia: Aspecte privind populatia si resursele umane

<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> - existenta unei baze de forta de munca relativ stabila pe termen mediu, atat calificata cat si necalificata, diversa din punct de vedere structural - forta de munca disponibila in special in agricultura, precum si capacitatea ridicata de mobilitate, adaptare si reconversie profesionala a acesteia, dar și costul scazut al fortei de munca - rata somajului relativ scazuta in comparatie cu alte regiuni de ID egal sau mai mic, care nu beneficiaza de activitati economice incadrate in industria prelucratoare - structura etnica diversa si pastrarea unor meserii vechi, traditionale precum si a unor obiceiuri si traditii folclorice. 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> - scaderea populatiei active atat ca urmare a evolutiei demografice negative cat si ca urmare a restructurarilor activitatilor economice dar și capacitatea financiara relativ scazuta a locuitorilor zonei - încheierea/restrangerea activitatii sistemului educational din teritoriu, cu impact asupra gradului instructiei scolare, precum și un sistem de asistenta sociala subdezvoltat care nu capitalizeaza potentialul reintegrării persoanelor in societate si, dupa caz, in viata activa - nivelul relativ redus al pregătirii școlare și, respectiv, profesionale a majorității locuitorilor teritoriului, populatia instruita fiind in mare majoritate aglutinata in jurul marilor intreprinzatori, respectiv migreaza inspre marile centre urbane sau in strainatate - rezistenta la adaptare sau adaptarea lenta a populatiei mature inspre varstnice la schimbarile si provocarile actuale, inclusiv la cresterea gradului de mobilitate si de reconversie profesionala.
--	---

<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> - constituirea sau dezvoltarea formelor asociative indiferent de domeniu in vederea cresterii competitivitatii economice a teritoriului, cresterii calitatii vietii si cresterea ratei de retentie a tinerilor in cadrul teritoriului - existenta a diferitelor surse de finantare atat pe canal bugetar cat si din alte fonduri nationale si structurale pentru sprijinirea strategiilor sociale la nivel national, regional si local atat direct (ex. programele de asistenta sociala, programe de integrare sociala a anumitor categorii sociale defavorizate etc.) cat si indirect prin finantarea diversificarii activitatilor economice - bugetul alocat pentru GAL Muntele Șes Județul Bihor pentru dezvoltarea cu prioritate a mediului economic privat, si implicit sustinerea cresterii si diversificarii economiei locale, cu impact inclusiv la nivelul cresterii numarului de locuri de munca si a nivelului de trai - existenta unor actori cheie implicati in dezvoltarea economico-sociala a teritoriului ce apartin majoritar mediului privat. 	<p>Amenințări</p> <ul style="list-style-type: none"> - scaderea populatiei active datorata atat fenomenelor demografice negative (imbatranirea populatiei, soldul negativ al migratiei persoanelor precum si sporul natural negativ) cat si conditiilor economice instabile ce duc la reorganizarea sau la sistarea activitatilor economice indiferent de domeniu - accentuarea fenomenului de „brain drain” pe masura parasirii teritoriului de catre populatia pregatita profesional - programele de asistenta sociala la nivel national nu ating specificul teritoriului in aceasta materie, respectiv nu contribuie la reintegrarea persoanelor in societate si dupa caz, in viata activa; de asemenea se manifesta fenomenul de segregare in principal datorita subfinantarii sistemului, UAT-urile prin compartimentele specifice functionand mai degraba doar ca unitati de plata a prestatiilor sociale - cresterea fiscalitatii si a birocratiei in general ceea ce influenteaza negativ ponderea muncii la negru cu efect negativ asupra economiei locale si a asistentei sociale in perspectiva.
---	--

3.Economia teritoriului: Agricultura si silvicultura, industrie si comert, turism

<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> - comunitatea economica privata locala este relativ dezvoltata si diversificata pe diferite ramuri ale economiei; unele activitati de prelucrare si de servicii sunt complementare, realizandu-se coordonarea si dezvoltarea pe verticala a acestora (ex. servicii de mentenanta auto -> servicii depozitare si transport -> productia de bauturi) - agricultura si silvicultura, sectoare cu traditie la nivelul teritoriului, sunt bine reprezentate datorita resurselor naturale existente care inlesnesc atat cultivarea cerealelor si a legumelor cat si cresterea animalelor, precum si activitatile in silvicultura, atat primare cat si secundare; totusi, formalizarea 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> - declin demografic si fenomenul de „brain drain” - marea majoritate a activitatilor economice prezinta o valoare adaugata foarte redusa - slaba formalizare a sectoarelor agricol si silvic, fragmentarea mare a exploatatilor agricole si gradul redus de asociere a fermierilor - lipsa unor pietee organizate de desfacere a produselor agricole si pretul scazut al acestora - infrastructura agricola deficitara, slaba reprezentare a agriculturii ecologice, interes scazut in initierea sau dezvoltarea de activitati agricole si silvice - inexistentia unor structuri formale de cazare turistica in anumite parti ale teritoriului
--	--

<p>acestor sectoare este redusa in special pe partea de silvicultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - la nivelul teritoriului se pastreaza anumite activitati de mestesug și tradiții - cadrul natural si in special pitorescul zonei reprezinta un punct tare pentru promovarea turismului rural. 	<p>precum si valorificarea insuficienta a atractiilor turistice existente, slaba reprezentare a agroturismului</p> <ul style="list-style-type: none"> - activitatile de tip mestesugaresc sunt slab reprezentate si pe cale de disparitie, promovarea insuficienta a teritoriului.
--	---

<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea tuturor activitatilor economice in baza resurselor existente la nivelul teritoriului, adoptarea de noi tehnici si tehnologii in toate domeniile de activitate in vederea cresterii productivitatii si a competitivitatii - constientizarea efectelor cooperarii/formelor asociative, in special in domeniul agriculturii, si cresterea competitivitatii locale prin penetrarea unor noi piete de desfacere, realizarea economiilor de scara precum si prin cresterea puterii de negociere a actorilor locali precum și relații de cooperare foarte bune cu străinătatea apropiată (Ungaria, Slovacia - prin minorități locale) - cresterea sectorului IMM, in special pe partea de agricultura, industrie si turism, concomitent cu crearea de noi locuri de munca, precum și cresterea penetrării TIC (Tehnologia Informatiei si Comunicatiilor) la nivel local - promovarea unor evenimente culturale si realizarea de activitati de cooperare intre diferite comunitati (inclusiv la nivel UE) in vederea cresterii vizibilitatii si a atractivitatii teritoriului. 	<p>Amenințări</p> <ul style="list-style-type: none"> - declinul demografic, oscilatiile economiei si instabilitatea legislativa - cresterea fiscalitatii si a muncii nonformale - reactia pasiva a mediului public si privat in ceea ce priveste importanta promovarii teritoriului in vederea atragerii de investitii straine si autohtone si diversificarii in perspectiva a economiei locale prin scaderea expunerii fata de anumite domenii de activitate - interesul redus al investitorilor pentru demararea de activitati economice, datorita infrastructurii fizice si sociale neadecvate raportat la potentialul teritoriului - concurenta creata de produsele importate (agricole si nonagricole indiferent de stadiul de procesare) - conditiile de finantare si autofinantare restrictive (ex. garantii mari, rata ridicata a dobanzii, prime de asigurare supradimensionate etc.).
--	--

4. Organizare socială și instituțională: Activități asociative, ONG, organizare instituțională

<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> -existența relațiilor de cooperare și înfrățire externă, precum și experiențe anterioare de cooperare microregională -finanțări accesate de structuri asociative public-public și public-privat -comunicare eficientă între APL și populație 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> -slaba implicare a populației în acțiuni de voluntariat, dar și slaba implicare a populației în actul decizional -insuficienta informare asupra avantajelor fenomenului asociativ dar și numărul insuficient al asociatilor de tip agricol și a grupurilor de producători, precum și slaba reprezentativitate a sectorului ONG
--	--

<p>-existența unor centre de îngrijire pentru persoane vârstnice și îngrijire la domiciliu</p> <p>-existența unor evenimente, festivaluri, sărbători organizate în parteneriat și cooperare</p>	<p>-inexistența unei structuri asociative cu profil turistic, eco- sau agroturistic</p> <p>- număr mare de asistați social, dar și mobilizarea dificilă a populației, centre comunitare insuficiente, posibilitati reduse de asigurare a îngrijirii la domiciliu.</p>
<p>Oportunități</p> <p>-existența unei legislații pentru parteneriatul public-privat, existența unor surse de finanțare pentru Asociații de Dezvoltare Intercomunitară</p> <p>-existența unor surse de finanțare care încurajează parteneriatele, precum și programele europene pentru dezvoltarea serviciilor sociale</p>	<p>Amenințări</p> <p>-reducerea drastică a fondurilor destinate susținerii societății civile</p> <p>-lipsa facilităților pentru ONG-uri dar și finanțări greu de accesat pentru ONG-urile din mediul rural din cauza imposibilității asigurării sumelor de avans.</p>

CAPITOLUL IV: OBIECTIVE, PRIORITĂȚI ȘI DOMENII DE INTERVENȚIE

În urma consultărilor publice și în baza analizei diagnostic a teritoriului și a analizei SWOT s-au stabilit obiectivele, prioritățile de dezvoltare rurală și domeniile de intervenție, precum și măsurile incluse în strategie, corelate cu domeniile de intervenție, prioritățile și obiectivele de dezvoltare rurală. Astfel, **obiectivul general** al SDL îl constituie ”Dezvoltarea durabilă a teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor”.

Obiectivele specifice a SDL sunt: *Favorizarea competitivității agricole, Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice, Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate, a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.*

Obiective transversale a SDL sunt: contracararea fenomenului de depopulare a teritoriului și ameliorarea factorilor de mediu în special în agricultura și în industrie.

Astfel, **prioritățile SDL** stabilite și măsurile propuse au fost ierarhizate astfel:

I. P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, în cadrul a căreia au fost incluse trei măsuri, ierarhizate astfel respectiv: M1/6B, M3/6A și M5/6B.

II. P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor, în cadrul a căreia a fost inclusă măsura M2/2A.

III. P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic, în cadrul a căreia a fost inclusă măsura M4/5C.

~~IV. P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale fiind alocată, în cadrul a căreia a fost inclusă măsura M6/1A.~~

Logica intervenției de programare a SDL este cuprinsă în **Tabelul** următor:

Obiectivul de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Indicatori de rezultat
1 Favorizarea competitivității agriculturii Obiective transversale Inovare	P1:	1A-	M6	Numărul comunităților deservite: 6
	P2	2A	M2	Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijinți: 340
				Număr de locuri de muncă nou create: 3-9
2 Asigurarea gestionării durabile a	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsurile	Indicatori de rezultat
	P5	5C	M4	Totalul investițiilor: 4

resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice Obiective transversale Inovare				Număr de beneficiari sprijinți: 4
				Număr de locuri de muncă nou create: 1
Obiectivul de dezvoltare rurală 3 Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă Obiective transversale Mediu - climă, inovare	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsură	Indicatori de rezultat
	P6	6B	M1	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățite: ~~500020770~~
				Număr de <u>beneficiari/proiecte comune</u> sprijinite: <u>136</u>
				Număr de locuri de muncă nou create: 0
	P6	6A	M3	Locuri de muncă nou create: <u>25</u>
				Număr de beneficiari sprijiniți: <u>25</u>
P6	6B	M5	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: ~~500020770~~	
			Numărul locurilor de muncă nou create: <u>10</u>	

Denumire măsură	CONTRIBUȚIA LA OBIECTIVELE TRANSVERSALE (Mediu și Climă, Inovare), CARACTERUL INOVATOR AL MASURII
M1/6B	Inovare - privește modernizarea satului din perspectiva vizuală, și anume aceea de a face vatra satului - teritoriul intravilan - tot ce este vizibil, să fie mai frumos, mai atractiv în primul rând pentru tineri, prin realizarea de parcuri, locuri de joacă pentru copii în zonele neutilizate și aflate în paragină din intravilan, căi de acces, stații de așteptare a mijloacelor de transport în comun etc. Mediu și Climă - finanțează amenajarea de spații verzi și investiții în producția de energie regenerabilă doar ca o componentă a unei investiții publice.
M2/2A	Inovare - se adresează clar unor activități agricole deficitare conform nevoilor rezultate din analiza SWOT. Totodată măsura încurajează activități ce au impact pentru un teritoriu vast din GAL. Contribuie la obiectivele transversale de mediu și climă prin faptul că are ca și criteriu de selecție proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile.
M3/6A	Inovativ - se adresează în mod prioritar unor activități/investiții care folosesc materiale și resurse din teritoriu și se adresează teritoriului a mai mult de 2 UAT din GAL. Contribuie la obiectivele transversale de mediu și climă prin faptul că are ca și criteriu de selecție proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile.
M4/5C	Contribuie la obiectivele transversale de mediu și climă datorită faptului că este o

	măsură strict destinată producerii energiei verzi sprijinind astfel protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice.
M5/6B	Inovare - se adresează clar unor activități din sectoare deficitare conform nevoilor rezultate din analiza SWOT. Soluția inovativă survine și prin abordarea problemei sociale din perspectiva concentrării în poli de vulnerabilitate socială.
M6/1A	~~Inovare—se adresează clar unor activități din sectoare deficitare conform nevoilor rezultate din analiza SWOT~~

Tabelul 2: Indicatori de monitorizare specifici domeniilor de intervenție

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
1A	-
1B	Numărul total de operațiuni de cooperare sprijinite în cadrul măsurii de cooperare [articolul 35 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013: 0
1C	Numărul total al participanților instruiți: 0
2A, 2B	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți: 340
3A, 3B	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători: 0
4A, 4B, 4C	Suprafață totală agricolă (ha): 0
4A, 4B, 4C	Suprafață totală forestieră (ha): 0
5A	Suprafață totală (ha): 0
5B, 5C	Totalul investițiilor: 4
5D	Suprafața totală sau UVM în cauză: 0
5E	Suprafață totală: 0
6A	Locuri de muncă create: 25
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 500020.770
6C	Populație netă care beneficiază de servicii: 0
	Alți indicatori de monitorizare suplimentari:
	Locuri de muncă nou create: - 39 locuri de muncă în cadrul Măsurii 2/2A -1 loc de muncă în cadrul Măsurii- 5/6B 4/5C .

Prin măsurile prezentate, strategia reprezintă un instrument integrat și inovator de politică socio-economică care asigură îndeplinirea a mai multor nevoi identificate la nivelul teritoriului și contribuie totodată la îndeplinirea obiectivelor și priorităților Uniunii Europene în materie de dezvoltare rurală, iar caracterul integrat este dat de faptul că toate măsurile incluse în SDL vin împreună să îndeplinească o etapă esențială în dezvoltarea zonei respectiv, un obiectiv comun - DEZVOLTAREA durabilă a teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor. **La acestea se adaugă intenția de intenția de a desfășura activități de cooperare prin parteneriate și activități de cooperare locală, regională și internațională în domeniul dezvoltării rurale pentru îndeplinirea obiectivelor SDL.**

CAPITOLUL V: PREZENTAREA MĂSURILOR

În cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor au fost stabilite 56 măsuri, respectiv:

1. Măsura M1/6B - Dezvoltarea și modernizarea satelor din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor. Demonstrarea valorii adăugate: la proiectarea investițiilor cu construcții se impune luarea în considerare a caracteristicilor arhitecturale, de structură urbanistică și de peisaj. Se pune un mare accent la eficientizarea energetică a investițiilor prin utilizarea energiei regenerabile.

2. Măsura M2/2A-Soluții inovative pentru o agricultură și industrie alimentară competitivă în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor. Demonstrarea valorii adăugate: măsura contribuie la stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL, dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how, păstrarea și crearea de noi locuri de muncă, încurajarea parteneriatelor.

3. Măsura M3/6A-Crearea și dezvoltarea activităților non-agricole în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor. Demonstrarea valorii adăugate: măsura contribuie la stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole, dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how, crearea de noi locuri de muncă.

4. Măsura M4/5C- Sprijin pentru accesul populației din mediul rural la „energie verde” prin realizarea de investiții în domeniul energiei regenerabile și al economisirii energiei. Demonstrarea valorii adăugate: utilizarea energiei regenerabile este una dintre modalitățile eficiente de a asigura un caracter mai curat al aprovizionării cu energie. Energia regenerabilă are un rol vital în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor forme de poluare, și, de asemenea, are un potențial uriaș de stimulare a competitivității industriale.

5. Măsura M5/6B- Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor și ameliorarea provocărilor sociale. Demonstrarea valorii adăugate: fundamentarea măsurii s-a făcut în relație directă cu gradul de dezvoltare al serviciilor sociale și nevoile grupurilor vulnerabile din teritoriul GAL, în funcție de numărul grupurilor vulnerabile de la nivelul mai multor UAT învecinate și a nivelului de dezvoltare a sistemului local de servicii sociale.

~~**6. Măsura M6/1A- Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe în zona rurală din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor.** Demonstrarea valorii adăugate: fundamentarea măsurii s-a făcut pe analiza gradului de asociativitate și a acțiunii comune la nivelul teritoriului GAL, accentul pus de măsură pe schimbarea atitudinii IMM-urilor și persoanelor care lucrează în agricultură față de importanța aplicării în practică a rezultatelor cercetării, înființarea Centrelor de resurse ca și soluție pentru formarea unui baze de cunoștințe în mediul rural și stimularea inovării, susținerea organizării de ”clustere” și ”rețele de afaceri”.~~

Denumirea măsurii	Dezvoltarea și modernizarea satelor din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor
Codul măsurii	M1/ 6B
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	<p>S-a avut în vedere starea de fapt a teritoriului, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faptul că cea mai mare parte a căilor de acces rutier din zona GAL Muntele Șes Județul Bihor sunt din pământ sau pietruite în urmă cu mulți ani. Sondajul de opinie efectuat pentru diagnosticul teritoriului a relevat faptul că infrastructura rutieră este nesatisfăcătoare și necesită reabilitare și modernizare - 91% dintre respondenți. - În localitățile componente ale teritoriului nu există(cu excepția unor zone centrale din localitățile reședință de comună) străzi și trotuare amenajate pentru trafic pietonal. Din acest motiv populația este nevoită să încalce legislația rutieră și să folosească pentru deplasarea pietonală spațiul carosabil, supunându-se unor riscuri majore pentru siguranța circulației pentru toate categoriile de populație, inclusiv pentru preșcolari și populația școlară. - În teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor există clădiri în domeniul public, aflate într-o stare avansată de degradare iar în intravilanul localităților spații publice neamenajate ce dau localităților un aspect neplăcut și neîngrijit; - O altă nevoie stringentă a teritoriului este înființarea și modernizarea piețelor de valorificare a produselor locale; - Spațiile și mobilierul urban precum și stațiile de așteptare a mijloacelor de transport lipsesc în totalitate în unele localități, iar în altele se află în stare avansată de degradare; - În teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor nu există capele funerare, lucru specificat de către respondenți în cadrul sondajului ce a stat la baza elaborării strategiei de dezvoltare; - Cele mai multe cămine culturale din teritoriu necesită renovare, modernizare și dotare pentru a asigura desfășurarea în bune condiții a activităților specifice; - În cea mai mare parte a teritoriului nu există baze sportive amenajate pentru practicarea sportului de către populația teritoriului, mai ales de către tineri; - În teritoriu lipsesc locurile de joacă pentru copii și zonele de promenadă; -Unitățile administrativ-teritoriale suferă de lipsa unor clădiri corespunzătoare unde să funcționeze primăriile în condiții corespunzătoare, care să poată oferi cetățenilor servicii administrative moderne;

	<p>-starea avansată de degradare a unor clădiri vechi al căror aspect este deteriorat și necesitatea reabilitării, renovării, dotării de spații destinate pastrării și transmiterii de mestesuguri, tradiții și alte tipuri de activități tradiționale.</p> <p>Prin implementarea acestei măsuri se va realiza îmbunătățirea concretă și semnificativă a serviciilor locale de bază destinate populației rurale. Măsura vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului precum și crearea unor noi locuri de muncă.</p> <p>Îmbunătățirea infrastructurii la scară mică presupune inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei, ca o componentă a unei investiții publice precum și investiții de uz public în informarea turiștilor în infrastructura turistică la scară mică.</p> <p>Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural este indispensabil legată de existența unei infrastructurii rurale dezvoltate, existența și accesibilitatea serviciilor de bază.</p> <p>Modernizarea satelor prin îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii administrative, stradale, de agrement, sociale, socio-medicale și culturale reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și care pot conduce la o incluziune socială, inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale.</p>
<p>1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) nr.1305/2013</p>	<p>Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivului III din Regulamentul (UE) nr.1303/2013, respectiv: <i>”Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă”.</i></p>
<p>1.3.Obiectivul specific local al măsurii</p>	<p>Măsura contribuie la :</p> <ul style="list-style-type: none"> - îmbunătățirea infrastructurii de acces la scară mică din intravilanul satelor; - dezvoltarea satelor prin modernizarea și înfrumusețarea vetrei satului (teritoriul intravilan); -îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale (de ex. parcuri, terenuri de joacă pentru copii, sedii primării, stații de autobuz, piețe de valorificare a produselor locale, etc.); -îmbunătățirea serviciilor publice locale prin modernizarea și dotarea cu echipamente a infrastructurii publice; - îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistic de uz public.
<p>1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013</p>	<p>Măsura contribuie la aplicarea în teritoriul GAL a Priorității P6 a Regulamentul UE nr.1303/2013, respectiv: <i>„Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale”.</i></p>

1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respective <i>"Dezvoltarea durabila a teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor"</i> .
1.6. Masura corespunde obiectivelor art. ... din Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul UE nr.1305/2013, Art. 20 <i>"Servicii de bază și reînnoire a satelor în zonele rurale"</i> , literele "b" , "d", "e" și "g".
1.7. Contribuția la domeniile de intervenție	Măsura contribuie la îndeplinirea în teritoriul GAL a domeniului de intervenție: 6B-Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale
1.8. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de <i>"mediu și climă"</i> și <i>"inovare"</i> ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013 întrucât potențialii beneficiari sunt încurajați ca în cadrul proiectelor să utilizeze soluții care conduc la eficientizarea consumului de energie. Reducerea consumului de energie prin măsuri de eficientizare a consumului și prin utilizarea cât mai largă a energiei din surse regenerabile prezintă o soluție pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cadrul procesului de proiectare a obiectivelor de investiție vor fi luate în considerare materiale care asigură impactul minim asupra mediului. Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele: Dezvoltarea satelor prin modernizarea și înfrumusețarea vetrei satului (teritoriul intravilan), a spațiilor publice locale destinate serviciilor publice, turismului și/sau recreerii și sportului va conduce la creșterea atractivității mediului rural din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor, sporirea nivelului de trai al populației și atragerea de investiții în teritoriu. Modernizarea străzilor și trotuarelor și amenajarea acestora pentru trafic pietonal reprezintă de asemenea un element inovator.
1.9. Complementaritate cu alte măsuri din SDL	Măsura M1/6B- Dezvoltarea și modernizarea satelor din teritoriul GAL MUNTELE ȘES JUDEȚUL BIHOR asigură complementaritatea cu alte două măsuri, respectiv: - M3/6A - Dezvoltarea activităților non-agricole în teritoriul GAL Muntele Șes și -M5/6B - Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL Muntele Șes.
1.10. Sinergia cu alte măsuri din SDL	Măsura asigură sinergii cu M5/6B și M3/6A alături de care contribuie la îndeplinirea aceleiași priorități , respectiv <i>"Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale"</i> .
2. Valoarea adăugată a măsurii	
La proiectarea investițiilor cu construcții se va impune luarea în considerare a caracteristicilor arhitecturale, de structură urbanistică și de peisaj specific teritoriului GAL Muntele Șes. Se va pune un mare accent la eficientizarea energetică a investițiilor prin utilizarea energiei regenerabile, acesta fiind un criteriu de selecție. Proiectele care au un impact micro-regional vor	

primi punctaj mai mare.	
3. Trimiteri la alte acte legislative	
Legea administrației publice locale nr. 215/2001, Reg. (UE) nr.1303/2013, Reg. (UE) nr.1305/2013, Reg. (UE) nr.807/2014, Reg. (UE) nr.1407/2013.	
4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiarii direcți	<p>Entități publice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Autorități publice locale și asociațiile acestora (ADI-uri) • Asociații și fundații, respectiv ONG-uri din teritoriu <p>Nu sunt eligibile persoanele fizice neautorizate.</p>
4.2. Beneficiarii indirecți	<ul style="list-style-type: none"> • populația locală din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor • firmele locale • ONG-uri din teritoriu.
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013)	
<p>-Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;</p> <p>-Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.</p>	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
<p>-Modernizarea de străzi și trotuare și amenajarea acestora pentru trafic pietonal;</p> <p>-Modernizarea infrastructurii rutiere la scara redusă care facilitează accesul la obiective de interes public precum și facilitarea accesului în zone în care infrastructura este foarte slab dezvoltată;</p> <p>-Înființarea, amenajarea spațiilor publice de agrement pentru populația rurală;</p> <p>-Înființarea/dezvoltarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale;</p> <p>-Înființarea și/sau extinderea sistemelor de supraveghere video;</p> <p>-Achiziționarea utilajelor, echipamentelor pentru serviciile publice locale în cadrul primăriilor;</p> <p>-Înființarea, modernizarea și/sau dotarea infrastructurii de agrement și turistic de uz public conform specificului local;</p> <p>-Modernizarea și dotarea infrastructurii publice (sedii primării, baze sportive, stații de autobuz, alt mobilier urban, camine culturale) astfel încât de investiția în infrastructura nou creată să beneficieze întreaga populație netă</p> <p>-Renovarea/reabilitarea și dotarea unor clădiri/ spații destinate păstrării și transmiterii de mestesuguri, tradiții, obiceiuri și alte tipuri de activități tradiționale din teritoriul GAL;</p> <p>- Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci</p> <p>Nu sunt eligibile utilaje agricole și echipamente second-hand.</p> <p><u>Având în vedere perioada scurtă de implementare, Apelurile de selecție lansate în anii 2024 și 2025 nu vor viza proiectele care prevăd construcții-montaj.</u></p>	
7. Condiții de eligibilitate	
<p>-Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;</p> <p>-Solicitantul să nu fie în insolvență sau în incapacitate de plată;</p> <p>-Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;</p> <p>-Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;</p>	

-Investiția trebuie să fie în corelare cu orice strategie de dezvoltare națională/regională/județeană/locală aprobată; -Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER al GAL Muntele Șes Județul Bihor.
8. Criterii de selecție
<ul style="list-style-type: none"> • Proiecte realizate în parteneriat; • Exploatarea resurselor de energie regenerabilă; • Proiectele care au un impact în teritoriul GAL ; • Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară.
9. Sume aplicabile și rata sprijinului
9.1. Justificare
La stabilirea cuantumului și intensității sprijinului Parteneriatul a luat în considerare : <ul style="list-style-type: none"> - Specificitatea lucrărilor de construcții din mediul rural; - Prețul pieței pentru lucrările de reparații; - Valoarea anterioară a unor proiecte similare.
9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:
Intensitatea sprijinului va fi de: <ul style="list-style-type: none"> • 100% pentru investiții negeneratoare de venit • 100% pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică • 90% pentru investiții generatoare de venit pentru cheltuielile eligibile din proiect. Valoarea eligibilă a proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 --135.142 50.000-Euro.
10. Indicatori de monitorizare
Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățite: 500020.770 -locuitori Număr de beneficiari/proiecte UAT-srijinite: 136

Denumirea măsurii	<i>Soluții inovative pentru o agricultură și industrie alimentară competitivă în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor</i>
Codul măsurii	M2/2A
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	Opțiunea populației și a partenerilor GAL MUNTELE ȘES este de susținere a activităților agricole deoarece: <ul style="list-style-type: none"> - În cadrul teritoriului se practică pe o scară foarte largă agricultura de subzistență; - Dotarea tehnică a micilor ferme agricole este scăzută afectând producția, care este redusă și cu costuri mari (în cadrul sondajului premergător elaborării strategiei toți agricultorii care au răspuns sondajului au declarat că dotarea fermei este neadecvată și este nevoie de achiziționare de utilaje/echipamente specific pentru îmbunătățirea

	<p>producției);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fermierii din teritoriu se confruntă cu lipsa spațiilor corespunzătoare pentru păstrarea producției până la valorificare; - Potențialul turistic semnificativ al zonei este slab valorificat în toată regiunea; - Există foarte puține pensiuni turistice/agroturistice care folosesc și promovează produse din teritoriu; - Lipsa procesării produselor la nivelul fermelor, ceea ce conduce la valorificarea producției la prețuri mici și pune sub semnul întrebării viabilitatea fermelor din teritoriu.
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) nr.1305/2013	<p>Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivelor a) și c) din Regulamentul UE nr.1305/2013, respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Favorizarea competitivității agriculturii; -Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	<p>Măsura contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Crestea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea,extinderea sau diversificarea activităților agricole; -Cresterea valorii adăugate a produselor prin pregătirea acestora pentru vânzare (procesare, depozitare, ambalare) și a gradului de participare a exploatațiilor pe piață; -Cresterea numărului de locuri de muncă.
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5 din Reg.(UE) nr.1305/2013	<p>Măsura contribuie la aplicarea în teritoriul GAL a priorității P1 și P2 a Regulamentul (UE) nr.1305/2013, adică:</p> <p>P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și zonele rurale;</p> <p>P2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.</p>
1.5. Contibuția la Prioritățile SDL (locale)	<p>Măsura contribuie la obiectivul specific al SDL - <i>Favorizarea competitivității agriculturii</i>, respectiv la Dezvoltarea agriculturii din teritoriul GAL prin finanțarea proiectelor de investiții în activitatea agricolă, inclusiv procesarea produselor agricole.</p>
1.6. Masura corespunde obiectivelor art..... din Reg. (UE) nr.1305/2013	<p>Măsura corespunde obiectivelor:</p> <p>Art.17 - „Investiții în active fizice”, alin.(1) lit. a), b), c)</p>
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr.1305/2013	<p>Măsura contribuie la îndeplinirea în teritoriul GAL a domeniului de interventie 2A - „Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea</p>

	restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole”.
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) nr.1305/2013	<p>Măsura contribuie la aplicarea obiectivelor transversale ”mediu și climă” și ”inovare” ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013.</p> <p>Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Măsura încurajează producerea de produse tradiționale care promovează identitatea teritoriului. - Sprijinul va fi acordat cu prioritate exploațiilor care vor introduce produse, procese și tehnologii noi. - Măsura vizează încurajarea și susținere întreprinzătorilor din domeniul a gricol pentru înființarea și/sau dezvoltarea activităților agricole în comunele din teritoriul GAL; - Măsura se adresează acelor activități sau operațiunile gricole deficitare conform nevoilor rezultate din analiza diagnostic și a celei SWOT; - Măsura încurajează dezvoltarea economic pentru mai multe UAT din GAL - de exemplu o unitate de procesare a laptelui care deservește două sau mai multe comune învecinate. <p>Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice: Încadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea și economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în agricultură, inclusiv în sectorul pomicol.</p>
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	<p>Măsura M2/2A - Soluții inovative pentru o agricultură și industrie alimentară competitivă în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor asigură complementaritatea cu ~~alte două măsuri, respectiv:~~</p> <ul style="list-style-type: none"> -M5/6B - Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL Muntele Șes și ~~-M6/1A - Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe în zona rurală din teritoriul GAL Muntele Șes~~
1.10 Sinergia cu alte măsuri din SDL	Măsura asigură sinergii cu M4/5C alături de care contribuie la îndeplinirea aceleiași priorități , respectiv ” <i>Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic</i> ”
2. Valoarea adăugată a măsurii	
<p>Măsura contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - încurajarea parteneriatelor prin susținerea formelor asociative (asociații de crescători de animaleși/sau cooperative agricole) care își au sediu în teritoriul GAL; 	

- Măsura încurajează producerea de produse tradiționale care promovează identitatea teritoriului;
- Sprijinul va fi acordat cu prioritate exploatațiilor care vor introduce produse, procese și tehnologii noi;
- Stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL;
- Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- Păstrarea și crearea de noi locuri de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

- Legislația națională cu incidență în domeniile activităților agricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL
- Reg. (UE) 1303/2013, Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014.

4. Beneficiarii direcți/indirecți (grup țintă)

4.1. Beneficiarii direcți	<ul style="list-style-type: none"> - Exploatații agricole cu activitatea în teritoriul GAL din categoria persoanelor fizice autorizate, micro-întreprinderilor sau întreprinderilor mici; - firme din teritoriul GAL; - Unități de procesare din categoria întreprinderilor mici sau micro-întreprinderi din teritoriul GAL; - Asociații de crescători de animale din teritoriul GAL; - Cooperative agricole din teritoriul GAL.
4.2. Beneficiarii indirecți	<p>Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă.</p> <p>Producători agricoli individuali din teritoriu.</p>

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013)

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

6.1. Pentru proiecte de investiții

Prin această măsură se vor finanța proiectele de investiții propuse în urma acțiunilor de consultare/animare realizate în teritoriul GAL:

- Modernizarea spațiilor tehnologice sau de producție din cadrul exploatației
- Achiziționarea de utilaje agricole moderne pentru modernizarea fermelor vegetale și zootehnice
- Construirea/modernizarea spațiilor zootehnice
- Construirea de centre de colectare a laptelui
- Achiziția de mașini de transport frigorifice pentru carne, lapte,
- Achiziția unui abator mobil pentru bovine/porcine/ovine/caprine, cu condiția să deservească exploatarea agricolă (de ex: punctele de lucru ale fermei se afla la distanță) sau în cadrul componentelor de procesare/comercializare, caz în care se pot presta astfel de servicii și în afara fermei;
- Construirea și modernizarea de unități de procesare pentru lapte, carne, legume, cereale
- Construirea de spații de depozitare și frig pentru legume cereale
- Înființare/modernizare de sere/solarii pentru legume.

Nu se acceptă achiziționarea de utilaje sau echipamente second hand.

7. Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții	
<ul style="list-style-type: none"> • Beneficiarul trebuie să aibă sediul social în teritoriul GAL; • Investiția realizată demonstrează utilitate și crează plus valoare nu numai pentru exploatarea solicitantului ci și pentru UAT-ul de reședință; • Investiția propusă trebuie să prevadă crearea a minim unui loc de muncă. 	
8. Criterii de selecție	
<ul style="list-style-type: none"> • Proiecte care folosesc resurse din teritoriul GAL; • Solicitantul va justifica utilitatea proiectului pentru dezvoltarea activității economice proprii dar și pentru susținerea celorlalte activități agricole din comuna sau din comunele limitrofe; • Solicitantul care a inițiat sau a obținut o certificare de produs tradițional; • Proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile; • Proiecte depuse în asociere. 	
9. Sume aplicabile și rata sprijinului	
9.1. Justificare	
<p>Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit. Beneficiarii sprijinului sunt agenții economici, asociații de crescători de animale sau cooperative care desfășoară activități economice generatoare de profit care necesită sprijin pentru dezvoltare și care asigură posibilitatea păstrării și creării de locuri de muncă.</p>	
9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:	
<p>Rata sprijinului nerambursabil este de maximum 50% din totalul cheltuielilor eligibile. Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu câte 20 puncte procentuale suplimentare dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul:</p> <ul style="list-style-type: none"> •—Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative, grupuri de producători sau parteneriate sprijinite prin intermediul M16/parteneriatelor constituite în conformitate cu art. 35 din Reg. (UE) nr. 1305/2013); •—Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta de până la 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305); •—Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013; <p>Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 Reg. (UE) nr. 1305/2013.</p> <p>Valoarea eligibilă a proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 - 50.000 Euro Se vor aplica regulile de ajutor de stat, dacă va fi cazul.</p>	
10. Indicatori de monitorizare	
Număr de exploatați agricole/beneficiari sprijinți: 340	
Număr de locuri de muncă nou create: 39	

Denumirea măsurii	Crearea și dezvoltarea activităților non-agricole în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor
Codul măsurii	M3/6A
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SPRIJIN FORFETAR

1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	<p>In cadrul teritoriului GAL Muntele Șes numărul de locuri de muncă este redus.</p> <p>Puțini operatori economici din zonă își desfășoară activitatea în sectoarele de servicii și producție și puțini folosesc în producție și servicii material și resurse locale.</p> <p>Pentru diversificarea activității economice din teritoriu și pentru asigurarea dezvoltării durabile este necesară stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up în baza unui plan de afaceri) și a celor care modernizează sau dezvoltă întreprinderile existente.</p> <p>Măsura contribuie la ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei rurale, la creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale.</p> <p>Toate acestea converg către obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale.</p>
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013, art.4	<p>Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivului III din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, respectiv:</p> <p><i>”Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă”.</i></p>
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	<p>Măsura contribuie și la atingerea următoarelor obiective specifice ale măsurii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei; • Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice; • Dezvoltarea turismului și a activităților de recreere; • Crearea de noi locuri de muncă.
1.4 Contribuție la prioritatea/ prioritățile prevăzute la art.5. Reg (UE) nr.1305/2013	<p>Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P6 a Regulamentul (UE) nr.1303/2013, adică:</p> <p><i>” Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale”.</i></p>
1.5. Contibuția la Prioritățile SDL (locale)	<p>Măsura contribuie la prioritatea Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor prin Dezvoltarea/diversificarea activităților non-agricole în teritoriu, crearea de locuri de muncă, diversificarea/dezvoltarea serviciilor pentru populație, dezvoltarea turismului și a activităților de recreere.</p>
1.6. Masura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg.	<p>Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, Art.19 ”Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor”, alin. (1), lit.b).</p>

(UE) nr.1305/2013	
1.7. Contribuția la domeniile de intervenție	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de intervenție 6A - Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă, din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.
1.8. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	<p>Măsura contribuie la inovare și protecția mediului</p> <p>Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei.</p> <p>Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.</p> <p>Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:</p> <p>Sunt încurajate întreprinderile din domeniul non-agricol care desfășoară activitate sau folosesc materii prime și forță de muncă din mai mult de două UAT membre ale GAL.</p> <p>Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinzătorilor din domeniul non-agricol pentru înființarea și/sau dezvoltarea activităților neagricole în comunele din teritoriul GAL. Măsura se adresează acelor activități care propun înființarea de unități de producție sau servicii care actualmente lipsesc de pe teritoriul GAL.</p> <p>Măsura vizează încurajarea și susținerea turismului rural, în toate formele sale.</p> <p>Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinderilor sociale și a cooperativelor.</p>
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	<p>Măsura M3/6 A ”Dezvoltarea activităților non-agricole în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor” asigură complementaritatea cu alte două măsuri, respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - M1/6B - Dezvoltarea și modernizarea satelor din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor și -M5/6B - Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor.
1.10. Sinergia cu alte măsuri din SDL	Măsura asigură sinergii cu M5/6B și M1/6B alături de care contribuie la îndeplinirea aceleiași priorități, respectiv <i>Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale”</i> .
2. Valoarea adăugată a măsurii	
<p>Măsura contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> •încurajarea întreprinderilor din domeniul non-agricol care desfășoară activitate sau folosesc materii prime și forță de muncă din mai mult de două UAT membre ale GAL; •stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL; •dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how; •crearea de noi locuri de muncă. 	
3. Trimiteri la alte acte legislative	

<ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile activităților neagricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL • Fișa Măsurii 6 din PNDR 2014-2020 • Ghidurile solicitantului pentru măsurile 6.2 și 6.4 din PNDR 2014-2020 • Reg. (UE) 1303/2013, Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1407/2014. 	
4. Beneficiarii direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiarii direcți	<p>- micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente și nou înființate care au sediul social în teritoriul GAL care își propun activități non-agricole pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin sau își propun dezvoltarea activității existente;</p> <p>-fermieri sau membri ai unor gospodării agricole (autorizati cu statut minim de PFA) care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în teritoriul GAL în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în categoria microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;</p>
4.2. Beneficiarii indirecți	<p>Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă.</p>
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)	
<ul style="list-style-type: none"> • Sprijinul va fi acordat astfel: • Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant pentru proiectele de modernizare/dezvoltare a întreprinderilor mici/micro-întreprinderilor existente • Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013 	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
6.1. Pentru proiecte de investiții	

Cheltuieli eligibile specifice:

- Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor în care se desfășoară activitatea propusă prin proiect;
- Achiziționarea și costurile de instalare pentru utilaje, instalații și echipamente noi;
- Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci;
- înființarea de ateliere/cooperative meșteșugărești;
- Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea agropensiunilor și a altor structuri de primire turistică (camping, sat de vacanță, bungalow-uri, etc.)
- Înființarea/modernizarea/dotarea unităților care prestează activități de agrement/recreative (trasee turistice; parcuri tematice de tip paint-ball, aventuri, amenajări areale de echitație, etc; centre închiriere echipamente sportive (biciclete, ATV-uri, undițe, etc;)
- Investiții pentru producerea și comercializarea produselor neagricole, investiții legate de furnizarea de servicii (de ex. servicii medicale, sanitar-veterinare) sau investiții pentru producția de combustibil din biomasă în vederea comercializării (ex. fabricare de peleti și brichete).

Nu sunt eligibile utilaje agricole și echipamente second-hand.

Pentru activitățile de agrement și recreative sunt eligibile doar construcții de tipul - birou/spațiu de depozitare echipamente, vestiare și montarea de echipamente specific amenajării necesare desfășurării activității (de ex. Obstacole pentru echitație, sisteme de scripeți, parc de aventuri, etc.).

7. Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții (de tip start-up)

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite;
- Sediul social trebuie să fie situat în teritoriul GAL iar activitatea va fi desfășurată în teritoriul GAL.
- Investiția propusă trebuie să prevadă crearea a minim unui loc de muncă.

7.2 Pentru proiectele de investiții în modernizarea/dezvoltarea întreprinderilor existente

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL și sediul social să fie situat în teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare.
- Investiția propusă trebuie să prevadă crearea a minim unui loc de muncă.

8. Criterii de selecție

-Vor fi selectate cu prioritate:

- proiectele care utilizează material, materii prime și resurse umane locale din teritoriu;
- proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile;

-proiectele care prin investițiile/serviciile propuse se adresează teritoriului GAL - Suma nerambursabilă acordată va respecta condiția creării de noi locuri de muncă astfel: • pentru proiectele de servicii pentru populația din spațiul rural -1 loc de muncă = 25.000 Euro • pentru proiectele activităților de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare, agroturism și de agrement -1 loc de muncă = 30.000 Euro.
9. Sume aplicabile și rata sprijinului
9.1. Justificare Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit.
9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului: Pentru proiecte de tip start-up: • Valoarea sprijinului nerambursabil poate fi cuprinsă între 5000 Euro 25.000 de euro/proiect pentru proiectele de servicii; • Valoarea sprijinului nerambursabil poate fi cuprinsă între 5000 Euro 30.000 de euro/proiect în cazul activităților de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare, agroturism și de agrement. Intensitatea sprijinului va fi de 90% pentru cheltuielile eligibile din proiect.
10. Indicatori de monitorizare
Locuri de muncă nou create: <u>25</u> Număr de beneficiari sprijiniți: <u>25</u>

Denumirea măsurii	<i>Sprijin pentru accesul populației din mediul rural la „energie verde” prin realizarea de investiții în domeniul energiei regenerabile și al economisirii energiei</i>
Codul măsurii	M4/5C
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	<p>În teritoriul se observă existența unor procese geomorfologice cu impact negativ, alunecări de teren și eroziune, lipsa unor îndiguiri și regularizări a unor râuri importante. De asemenea în zonă, în ultimii ani se remarcă o schimbare climatică cauzată de „efectul de seră” datorat poluării aerului;</p> <p>- în zonă s-au efectuat puține investiții în energie regenerabilă; - foarte puțini operatori economici folosesc instalații eoliene/fotovoltaice pentru a produce energia necesară desfășurării activității de producție, servicii și/sau agricolă. Foarte puțini operatori economici din sectorul de turism folosesc echipamente de producție a energiei verzi. Prin realizarea de investiții în domeniul energiei regenerabile se preconizează atât o reducere a emisiilor de CO₂, cât și a dependenței față de furnizorii externi de combustibili fosili. În plus, așa-numitul „obiectiv 20-20-20”, al Uniunii Europene, care trebuie îndeplinit până în 2020, implică o reducere cu 20</p>

	% a emisiilor de gaze cu efect de seră comparativ cu 1990, asigurarea a 20 % din întregul consum de energie din UE prin surse regenerabile de energie (SRE) și o reducere a utilizării de energie cu 20 % comparativ cu un scenariu asemănător în care nu a fost adoptată nicio măsură în ceea ce privește durabilitatea.
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a <i>obiectivelor I, II și III</i> din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, respectiv: a) favorizarea competitivității agriculturii b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.
1.3. Obiectivul specific local al măsurii	a) realizarea de investiții în energie regenerabilă (hidro, solară, eoliană, biomasa) b) realizarea de investiții în reducerea consumului de energie (reînnoirea unor instalații și echipamente mari consumatoare cu altele, înlocuirea centralelor clasice cu cele bazate pe surse neconvenționale, izolarea termică a clădirilor etc.)
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P5 a Regulamentul (UE) nr.1305/2015, respectiv <i>"Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic"</i>
1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la aplicarea priorității de reducere a consumului de energie în activitățile derulate în teritoriu prin realizarea de investiții în producerea de energie regenerabilă
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art. ... din Reg. (UE) nr.1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul (UE) nr.1305/2015, Art. 20. <i>"Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale"</i> , alin. (1), litera b
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de intervenție 5 C <i>"Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei"</i> , din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea obiectivelor transversale <i>"mediu și climă"</i> și <i>"inovare"</i> ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013.

<p>1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL</p>	<p>Măsura M4/5C ” <i>Sprrijin pentru accesul populației din mediul rural la „energie verde” prin realizarea de investiții în domeniul energiei regenerabile și al economisirii energiei</i>” asigură complementaritatea cu alte două măsuri, respectiv: - M1/6A; 6B - Dezvoltarea și modernizarea satelor din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor și - M3/6A Crearea și dezvoltarea activităților non-agricole în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor</p>
<p>1.10. Sinergia cu alte măsuri din SDL</p>	<p>Măsura asigură sinergii cu M2/2A alături de care contribuie la îndeplinirea aceleiași priorități, respectiv <i>Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice</i></p>
<p>2. Valoarea adăugată a măsurii</p>	
<p>Utilizarea energiei regenerabile este una dintre modalitățile eficiente de a asigura un caracter mai curat al aprovizionării cu energie. Energia regenerabilă are un rol vital în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor forme de poluare, și, de asemenea, are un potențial uriaș de stimulare a competitivității industriale.</p>	
<p>3. Trimiteri la alte acte legislative</p>	
<p>Legea administrației publice locale nr. 215/2001 Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 1407/2013</p>	
<p>4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)</p>	
<p>4.1. Beneficiarii direcți</p>	<p>Orice entitate juridică privată sau publică legal constituită sau parteneriate</p>
<p>4.2. Beneficiarii indirecți</p>	<p>Persoane fizice și juridice din toate sectoarele dezvoltării rurale</p>
<p>5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013)</p>	
<p>Sprijinul este stabilit în conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 și face referire la : - Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv, - Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.</p>	
<p>6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile</p>	
<p>6.1. Pentru proiecte de investiții Investiții în domeniul realizării energiei regenerabile (hidro, solare, eoliene, biomasa și energie termică în condițiile în care nu este destinată vânzării) Investiții în domeniul reducerii consumului de energie Costuri de consultanță și proiectare</p>	
<p>7. Condiții de eligibilitate</p>	

<p>7.1. Pentru proiectele de investiții</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investiția și acțiunile proiectului se desfășoară în teritoriul GAL • Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia • Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; • Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată; • Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată; • Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
<p>8. Criterii de selecție</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proiecte realizate în parteneriat; • Proiecte cu impact în teritoriul GAL; • Exploatarea resurselor de energie regenerabilă; • Crearea de noi locuri de muncă cu normă întreagă; • Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;
<p>9. Sume aplicabile și rata sprijinului</p>
<p>9.1. Justificare</p> <p>La stabilirea cuantumului și intensității sprijinului parteneriatul a stabilit în funcție de :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specificitatea investițiilor în domeniul realizării energiei regenerabile - Prețul pieței pentru echipamentele de acest gen - Valoarea anterioară a unor proiecte similare.
<p>9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:</p> <p>Intensitatea sprijinului va fi de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% pentru investiții negeneratoare de venit • 100% pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică • 90% pentru investiții generatoare de venit pentru cheltuielile eligibile din proiect. <p>Valoarea eligibilă a proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 - 30.000 Euro</p>
<p>10. Indicatori de monitorizare</p>
<p>Totalul investițiilor:4 Număr de beneficiari sprijinți:4 Număr de locuri de muncă nou create:1</p>

Denumirea măsurii	<i>Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor și ameliorarea provocărilor sociale</i>
Codul măsurii	M5/6B
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1 Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	<p>Infrastructura socială din teritoriu a fost analizată din prisma grupurilor vulnerabile identificate în fiecare UAT membru al GAL Muntele Șes Județul Bihor. La nivelul fiecărei UAT s-au identificat grupuri vulnerabile și s-a constatat nivelul foarte redus de centre și servicii sociale comparativ cu nevoile grupurilor vulnerabile (persoane cu dizabilități, copii în dificultate, persoane vârstnice, persoane de etnie roma).</p> <p>Gradul redus de dezvoltare a serviciilor este puternic reliefat de faptul că la nivelul teritoriului nu există furnizori acreditați de servicii sociale. Nevoile sociale ale teritoriului sunt parțial rezolvate prin aportul serviciilor sociale prestate de către sistemele județene de asistență socială și protecția copilului.</p> <p>Persoanele sau grupurile identificate ca fiind în dificultate ori în situație de risc de marginalizare sau excluziune socială includ: copiii, copiii instituționalizați, tinerii, tinerii de peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului, vârstnicii dependenți, fără sprijin familial sau săraci, femeile, mamele adolescente, locuitorii din mediul rural, romii, familiile monoparentale, familiile cu mai mult de doi copii, persoanele cu dizabilități, șomerii, persoanele fără venituri sau cu venituri mici, persoanele dependente de consumul de droguri, alcool sau alte substanțe toxice, persoanele infectate sau care trăiesc cu HIV/SIDA, persoanele care au părăsit penitenciarele, infractorii și foștii delincvenți, persoanele afectate de violența în familie, victimele traficului de ființe umane, imigranții, refugiații, azilanții, persoanele fără adăpost, copiii străzii, persoanele care suferă de boli cronice sau incurabile.</p> <p>Este de remarcat și numărul redus de furnizori acreditați de servicii de ocupare care activează la nivelul microregiunii.</p> <p>Arătăm că majoritatea persoanelor cu studii incomplete și analfabete depășesc vârsta de acces în sistemul de educație, motiv pentru care se impun soluții de învățare non-formale de timpul alfabetizării (formarea deprinderilor de scris și de citit) pentru a crește șansele de incluziune socială.</p>
1.2 Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg (UE) nr. 1305/2013	<i>Măsura contribuie la operaționalizarea în teritoriul GAL a obiectivului III din Regulamentul (UE) nr.1303/2013, respectiv: "Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă"</i>
1.3 Obiectivul specific al măsurii	Dezvoltarea unui <i>sistem integrat de servicii</i> care să contribuie la incluziunea socială a grupurilor vulnerabile din teritoriul GAL Muntele

	Şes Judeţul Bihor .
1.4 Contribuţie la prioritatea/priorităţile prevăzute la art.5. Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorităţii P6 a Regulamentul UE nr.1303/2013, respectiv: ” <i>Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei şi a dezvoltării economice în zonele rurale</i> ”.
1.5 Contribuţie la priorităţile SDL (locale)	Măsura contribuie la aplicare priorităţilor specifice domeniului social din cadrul din SDL: -Îmbunătăţirea gradului de coeziune socială la nivel comunitar şi intercomunitar din microregiune; -Dezvoltarea sistemului de servicii sociale, de ocupare în muncă şi medicale furnizate în structuri fixe şi cu echipe mobile; Creşterea numărului de persoane care depăşesc statutul de vulnerabilitate datorită ocupării în muncă şi integrării sociale.
1.6 Măsura corespunde obiectivelor art... din Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul UE nr.1303/2013, Art. 20. ” <i>Servicii de bază şi reînnoirea satelor în zonele rurale</i> ”, literele ”d” şi ”g”.
1.7 Contribuţia la domeniile de intervenţie ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a priorităţii 6 B ” <i>Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale</i> ” din Regulamentul (UE) nr.1303/2013.
1.8 Contribuţia la obiectivele transversale ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea obiectivelor transversale ” <i>mediu şi climă</i> ” şi ” <i>inovare</i> ” ale Regulamentului (UE) nr.1303/2013.
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	Măsura de infrastructură socială asigură complementaritatea cu alte două măsuri, respectiv: -M2/2A Dezvoltarea şi modernizarea satelor din teritoriul GAL Muntele Şes Judeţul Bihor şi -M3/6 A Crearea şi dezvoltarea activităţilor non-agricole în teritoriul GAL Muntele Şes Judeţul Bihor Elementele de complementaritate sunt reprezentate de beneficiarii direcţi şi indirecti comuni, dar pentru care fiecare măsură în parte acoperă alt tip de nevoi.
1.10 Sinergia cu alte măsuri SDL	Măsura asigură sinergii cu M1/6A;6B alături de care contribuie la îndeplinirea aceleiaşi priorităţi , respectiv” <i>Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei şi a dezvoltării economice în zonele rurale</i> ”.
2. Valoarea adăugată a măsurii	
Elementele de valoare adăugată sunt generate de : - Intervenţiile în domeniul incluziunii sociale a persoanelor, grupurilor şi comunităţilor vulnerabile, inclusiv a populaţiei rome, a persoanelor cu dizabilităţi şi a persoanelor în vârstă dependente, se concentrează pe abordarea de tip dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunităţii şi pe	

tranziția de la îngrijirea instituționalizată la serviciile la nivelul comunității;
 - cerința de ”serviciu integrat”, precum și relaționarea serviciilor cu grupurile vulnerabile mai numeroase și prevederile din standardele de calitate aferente serviciilor propuse.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare;
 Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;
 Legea nr. 219/2015 privind economia socială;
 Hotărârea Guvernului nr. 1113/2014 privind aprobarea strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014-2020 și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei;
 Hotărârea Guvernului nr. 118/2014 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale;
 Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020, cu modificările și completările ulterioare;
 Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei Naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020;
 Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale;
 Hotărârea Guvernului nr. 1071/2013 privind aprobarea Strategiei Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014 - 2020 și a Planului de acțiuni pe perioada 2014- 2020 pentru implementarea Strategiei naționale;
Alte documente :
 Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014 - 2020 :
 - Axa prioritară 5 - Obiectiv specific 5.2;

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

4.1 Beneficiarii direcți	Instituții publice; Organizații neguvernamentale furnizori de servicii sociale;
4.2 Beneficiarii indirecți	Caracterul integrat al măsurii generează cel puțin două tipuri de beneficiari indirecți, respectiv: - membrii comunităților locale vulnerabile în situații de dificultate pentru care se pune bazele unui sistem integrat de servicii de incluziune socială; - furnizorii de servicii sociale, medicale și de ocupare asupra cărora scade presiunea grupurilor vulnerabile datorită dezvoltării sistemului de incluziune socială.

5. Tip de sprijin

Sprijinul este stabilit în conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 și face referire la :
 - Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
 - Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile
<ul style="list-style-type: none"> -Înființarea de Centre sociale la nivelul UAT; -Adaptarea infrastructurii publice, inclusiv a echipamentelor și utilajelor pentru accesul și operarea de către persoane cu dizabilități; - Execuția lucrărilor de construcție și amenajare/modernizare a spațiilor pentru centrele sociale și multifuncționale; -Dotarea centrelor cu echipamente și mobilier specific; - Nu pot fi finanțate centrele de tip rezidențial.
7. Condiții de eligibilitate
7.1 Pentru proiecte de investiții
<ul style="list-style-type: none"> -Solicitantul de finanțare are sediul social în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor; -Solicitantul se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili; -Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată; -Solicitantul se angajează să asigure întreținerea / mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată; -Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut în măsură de infrastructură socială; -Investiția să se realizeze în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor;
8. Criterii de selecție
<ul style="list-style-type: none"> -Acțiunea solicitanților privați în parteneriat cu o instituție publică sau ONG pentru a asigura condițiile necesare acreditării serviciilor sociale; -Centrele sociale care se vor înființa la nivelul UAT sau în comunitățile care solicită acest tip de sprijin; -Dotarea clădirilor în care se realizează investiția cu sisteme care utilizează energia regenerabilă;
9. Sume aplicabile și rata sprijinului
9.1 Justificare
<p>Parteneriatul a stabilit cuantumul sprijinului și intensitatea acestuia în funcție de :</p> <ul style="list-style-type: none"> -Specificitatea lucrărilor de construcții din mediul rural; -Prețul pieței pentru lucrările de reparații; -Valoarea anterioară a unor proiecte similare; -Necesarul de dotări pentru funcționarea optimă a centrelor.
9.2 Sume aplicabile și rata sprijinului
<p>Intensitatea sprijinului se asigură diferențiat, respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pentru investiții negeneratoare de venit - până la 100%, -pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică - până la 100%, -pentru investiții generatoare de venit - până la 90 %, <p>Valoarea finanțării nerambursabile pe un proiect nu poate depăși 95.200 Euro.</p>
10. Indicatori de monitorizare
<p>Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 500020770-persoane</p> <p>Număr locurilor de muncă nou create: 1</p>

Denumirea măsurii	<i>Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe în zona rurală din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor</i>
Codul măsurii	M6/1A
Tipul măsurii	☒ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1 Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificarea măsurii. Corelare cu analiza SWOT	<p>Pe teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor nu există nicio structură formală sau informală de colaborare permanentă în domeniul inovării și transferului de cunoștințe la nivelul agenților economici.</p> <p>Inovarea este un aspect inclus în prioritățile Politicii Agricole Comune (PAC) și ale Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014-2020 și contribuie la creșterea inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii.</p> <p>Din păcate, la nivelul zonelor rurale nu există politici de susținere a inovării și transferului de cunoștințe, fapt care generează discrepanțe mari între rezultatele științei și gradul de aplicare în practică. Nu s-au dezvoltat structuri în acest sens, iar gradul de implicare al actorilor locali este nerelevant din acest punct de vedere. Din păcate, încă asociativitatea este asimilată cu ONG, fapt care generează confuzie și dificultăți în construirea unor sisteme viabile de colaborare în mediul rural.</p> <p>Un alt aspect care afectează în mod negativ crearea unei baze de cunoștințe în mediul rural este nivelul redus de deprinderi pentru munca în parteneriate, rețele și acțiuni de colaborare pentru scopuri comune al IMM-urilor. De exemplu: singurele parteneriate identificate sunt cele pe baza cărora s-au desfășurat proiecte cu finanțare nerambursabilă, parteneriate care și-au încetat activitatea la data închiderii proiectelor. În aceste parteneriate IMM-urile au fost foarte puțin implicate.</p> <p>Nu există nicio rețea de afaceri/ sau de acțiune comună pentru dezvoltarea structurilor asociative, dar nici pentru dezvoltarea nivelului de informare al persoanelor angajate în sectoarele agricol, alimentar și silvic, sau a celor care gestionează terenurile.</p> <p>IMM-urile din zona rurală resimt necesitatea unui sprijin de specialitate, a unor practici noi care să le asigure îmbunătățirea managementului, inovare organizațională.</p> <p>În teritoriul GAL acțiunile de asistență de specialitate, consiliere și consultanță sunt sporadice și au loc de regulă în UAT-urile mai dezvoltate. Multe IMM-uri nu dispun de resursele financiare pentru plata unor firme de consultanță care să le susțină dezvoltarea, dar nici nu știu să acționeze împreună pentru scopuri comune.</p> <p>Numărul foarte redus de specialiști în munca pe bază de proiecte la nivelul majorității UAT-urilor din teritoriul GAL și supraîncărcarea acestora cu sarcini diverse face imposibilă implicarea lor și în dezvoltarea unei baze de cunoștințe pentru zonele rurale.</p> <p>La nivelul școlilor din mediul rural nu există inițiative de orientare a ofertei și spre adulți în vederea transferului de cunoștințe. Pe teritoriu lipsesc acțiunile de tip "rețele de afaceri", "cluster", "poli de competitivitate" sau proiecte de inovare.</p>
1.2 Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivului tematic 1 din Regulamentul (UE) nr.1303/2013, respectiv: <i>"Favorizarea competitivității agriculturii"</i>
1.3 Obiectivul specific	Îmbunătățirea transferului de cunoștințe și a acțiunii în parteneriate,

al măsurii	rețele și "clustere" menite să susțină valorificarea potențialului uman și natural al zonelor rurale din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor.
1.4 Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5. Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în teritoriul GAL a priorității P1 a Regulamentul (UE) nr.1303/2013, respectiv: <i>"Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale"</i>
1.5 Contribuție la prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la aplicare <i>priorităților specifice mediului asociativ</i> din cadrul din SDL: -Creșterea numărului de parteneriate, rețele de afaceri și "clustere" de susținere a inovării organizaționale și sociale; -Îmbunătățirea nivelului de informare și al schimbului de idei menite să genereze dezvoltarea zonelor rurale; -Dezvoltarea de mecanisme viabile de transfer de cunoștințe spre zonele rurale din teritoriul GAL.
1.6 Măsura corespunde obiectivelor art... din Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul (UE) nr.1303/2013:- Art. 14. <i>"Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare"</i>
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a priorităților 1A și 1C din Regulamentul (UE) nr.1303/2013:- 1A: <i>" Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale"</i> 1C: <i>"Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier".</i>
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea obiectivelor transversale <i>"mediu și climă"</i> și <i>"inovare"</i> ale Regulamentului (UE) nr.1303/2013
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	Măsura privind promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe, asigură complementaritatea cu alte două măsuri, respectiv:- -M1/6B <i>"Dezvoltarea și modernizarea satelor din teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor"</i> -M2/2A <i>"Soluții inovative pentru o agricultură și industrie alimentară competitivă în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor"</i> . Elementele de complementaritate sunt beneficiarii direcți/indirecți ai celor 3 măsuri. Această abordare este necesară datorită cumulului de nevoi identificate la nivelul beneficiarilor.
1.10 Sinergia cu alte măsuri SDL	Măsura asigură sinergii cu M1/6B alături de care contribuie la îndeplinirea aceleiași priorități, respectiv <i>Favorizarea competitivității agriculturii</i>
2. Valoarea adăugată a măsurii	
Elementele de valoare adăugată sunt generate de :- — Fundamentarea măsurii pe analiza gradului de asociativitate și a acțiunii comune la nivelul teritoriului GAL, - Accentul pus de măsură pe schimbarea atitudinii IMM-urilor și persoanelor care lucrează în agricultură față de importanța aplicării în practică a rezultatelor cercetării.	
3. Trimiteri la alte acte legislative	
-Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020- <i>Alte documente:</i> Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020 :-	

–Axa prioritară 5—Obiectiv specific 5.2.–	
4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1 Beneficiarii direcți	Furnizorii de servicii de formare, publici și privați sau de alte servicii de transfer de cunoștințe și de acțiuni de informare.
4.2 Beneficiari indirecți	-IMM-uri care își desfășoară activitatea în zone rurale din teritoriu, -Persoanele angajate în sectoarele agricol, alimentar și silvic, -Persoanele implicate în gestionarea terenurilor.
5. Tip de sprijin	
Sprijinul este stabilit în conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 și face referire la : -Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv; -Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013. Costurile eligibile din cadrul acestei măsuri sunt costurile legate de organizarea și de furnizarea transferului de cunoștințe sau ale acțiunii de informare.	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
-Crearea și oferirea de servicii de formare profesională și de dobândire de competențe, activități demonstrative și acțiuni de informare, prin cursuri de formare, ateliere de lucru și îndrumare profesională. -Schimburi pe termen scurt la nivelul conducerii exploatațiilor și a pădurilor, precum și pentru vizite în exploatații și în păduri; -Costurile aferente deplasărilor, cazării și diurnei participanților; -Alte activități care susțin transferul de cunoștințe.	
Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri nu vizează cursurile de instruire sau de formare care fac parte din programele sau sistemele normale de învățământ de nivel secundar sau superior.	
7. Condiții de eligibilitate	
7.1 Pentru proiecte de servicii	
-Solicitantul se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili; -Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată; -Solicitantul trebuie să dispună de capacitățile corespunzătoare, și anume de personal calificat și de formare periodică; -Solicitantul se angajează să asigure întreținerea / mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată; -Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut în măsura ”invoare și transfer de cunoștințe în zonele rurale ale teritoriului”. -Investiția să se realizeze în teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor.	
8. Criterii de selecție	
-Acțiunea solicitanților în parteneriat; -Serviciile dominante ale centrelor de resurse sunt cele de tip ”caravană”, adică deplasarea specialiștilor spre comunitățile /întreprinderile /persoanele țintă; -Prin proiect sunt propuse activități ce cuprind ateliere de lucru și îndrumare profesională; -Prin proiect sunt propuse activități care deservească toate cele 6 UAT-uri din teritoriul GAL, Muntele Șes Județul Bihor;	
9. Sume aplicabile și rata sprijinului	
9.1 Justificare	
Parteneriatul a stabilit cuantumul sprijinului și intensitatea acestuia în funcție de: —Specificitatea tipurilor de costuri aferente acțiunilor de inovare, transfer de cunoștințe și formare profesională, - Valoarea anterioară a unor proiecte similare.	
9.2 Sume aplicabile și rata sprijinului	

~~Intensitatea sprijinului se asigură diferențiat, respectiv:~~

- ~~— Pentru investiții negeneratoare de venit până la 100%;~~
  - ~~— Pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică până la 100%;~~
  - ~~— Pentru investiții generatoare de venit până la 90 %;~~
- ~~Valoarea finanțării nerambursabile pe un proiect nu poate depăși 76.250 Euro.~~

10. Indicatori de monitorizare

Numărul comunităților deservite: 6

În ceea ce privește complementaritatea Strategiei de dezvoltare locală a GAL Muntele Șes Județul Bihor cu alte strategii/programe elaborate la nivel național, sectorial, regional, județean aceasta este importantă deoarece măsurile propuse prin Strategie vin să întregescă anumite obiective/priorități ce reies din Strategii și programe relevante pentru teritoriu vizat, încadrat în limitele administrative existente (județ, regiune, țară) precum și pentru anumite sectoare ce vizează activități economice și sociale. Totodată, prin măsurile propuse, Strategia zonei contribuie la atingerea anumitor obiective stabilite în cadrul strategiilor naționale, regionale, județene și pe anumite sectoare.

Strategia de dezvoltare propusă contribuie în primul rând la atingerea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Rurală a României 2014-2020 (corelată cu obiectivele Strategiei Europa 2020). Astfel, măsurile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală, contribuie la atingerea obiectivelor de **“realizarea unei creșteri inteligente”** prin formare profesională și dobândirea de competențe și diseminare a informației, realizarea **“creșterii durabile”** prin sprijinirea investițiilor în energie regenerabilă și realizarea unei **“creșteri favorabile incluziunii”** prin reducerea sărăciei și crearea de locuri de muncă în zonele rurale, îmbunătățirea infrastructurii și economiei rurale.

Strategia ce vizează teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor are pe partea socială și de calitate a vieții rurale puternice legături de complementaritate cu Strategia Națională Privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020 în ceea ce privește **“Propunerile de intervenții cheie pentru reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale”**. Astfel, această strategie vine să întregescă obiectivele intervențiilor cheie stabilite în Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020. Totodată pe lângă complementaritate, contribuie la atingerea obiectivelor **“intervențiilor cheie”** menționate în cadrul Strategiei Naționale Privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020. SDL adresează direct sau indirect grupurile sărace și vulnerabile prin contribuția la obiective privind ocuparea forței de muncă și participării sociale. Sustinerea dezvoltării și diversificării economiei teritoriului, prin creșterea competitivității actorilor implicați precum și prin creșterea numărului de locuri de muncă accesibile și persoanelor defavorizate (ex. grupurile vulnerabile) precum și promovarea unor servicii cu caracter social contribuie la obiectivul privind creșterea calității vieții și promovarea incluziunii sociale.

Strategia de Dezvoltare Locală a teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor contribuie la atingerea obiectivelor și priorităților strategice stipulate în cadrul Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014-2020. Astfel, SDL contribuie la promovarea formelor asociative în cadrul aceluși sector economic sau lanț de valoare, fapt ce conduce la promovarea intereselor comune. Sunt vizate legăturile atât orizontale (între competitori) cât și cele verticale (între furnizori, producători și distribuitori). De asemenea, simpla funcționare a GAL adresează lipsa actuală de comunicare în mediul public și în mediul de afaceri care împiedică determinarea și rezolvarea problemelor comune.

În paralel SDL contribuie și la obiectivele Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020. Astfel prin dezvoltarea capacității firmelor de a absorbi tehnologie nouă de ultimă generație și de a dezvolta la randul lor tehnologii, servicii sau procese care să le permită accesul pe lanțurile de valoare, SDL contribuie la îndeplinirea OG1 - **„Creșterea competitivității economiei românești prin inovare”**. SDL contribuie de asemenea la OS1 - **„Crearea unui mediu stimulant pentru inițiativa sectorului privat”**

(prin incurajarea antreprenoriatului la nivel rural), la OS2 - „Sustinerea specializarii inteligente”.

Strategia de Dezvoltare Locală conține și o măsură cu strânsă legătură de complementaritate cu unul dintre obiectivele generale de siguranță publică stabilite în cadrul Strategiei Naționale de Ordine și Siguranță Publică 2015-2020.

Alte strategii naționale pentru obiectivele cărora SDL contribuie prin măsurile propuse sunt: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizonturi 2013-2020-2030, Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020.

Referitor la complementaritatea SDL în raport cu Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030, implementarea acesteia contribuie la îndeplinirea obiectivelor legate de creșterea eficienței energetice și scăderea amprentei de carbon. În vederea reducerii consumului de energie, principala sursă este determinată a fi creșterea eficienței energetice în toate sectoarele economice productive. Decuplarea creșterii economice față de consumul de energie primară, inclusiv la nivelul teritoriului, va putea fi realizată prin economii și eficientizări energetice și prin adoptarea de surse de energie regenerabile. De asemenea, sectorul agriculturii va cunoaște o nouă abordare, prin creșterea preocupărilor față de mediu în contextul activităților agricole (vegetale-animale).

Cu privire la sectorul turismului, respectiv Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007-2026, SDL contribuie la îndeplinirea obiectivelor privind numărul de vizitatori (inclusiv străini), cheltuielile vizitatorilor interni și internaționali și utilizarea spațiilor de cazare. SDL contribuie la dezvoltarea activităților non-agricole, lăsând astfel posibilitatea unor importante investiții și în sectorul agro-turismului.

SDL contribuie la îndeplinirea obiectivelor și priorităților Strategiei pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020 în special în materie de dezvoltare economică rurală. SDL contribuie la îndeplinirea obiectivului general de creștere a calității vieții prin orientarea intervențiilor asupra nevoilor locuitorilor regiunii, cât și la obiectivele specifice legate de „Îmbunătățirea nivelului productivității” prin „creșterea ratei de formare și de supraviețuire a întreprinderilor”, de „Combatere a sărăciei și a excluziunii sociale în regiune” prin „creștere economică și ocuparea forței de muncă” și prin „o protecție socială modernă și eficientă”, și la obiectivul specific legat de „Diminuarea disparităților de dezvoltare” prin medierea disparităților pe relația rural-urban.

Legat de Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2014-2020, SDL contribuie la atingerea obiectivului general „Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale și creșterea standardului de viață regional”. De asemenea, SDL este complementară obiectivelor strategice privind „Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii” precum și „Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei”. SDL, prin măsurile propuse în diversificarea economiei teritoriale, creșterea competitivității și a eficienței economice precum și în creșterea incluziunii sociale și a nivelului de trai prin ocuparea forței de muncă și susținerea sectorului serviciilor sociale reprezintă un instrument complementar strategiilor de dezvoltare regională. Luate împreună, toate aceste trei instrumente creează o sinergie optimă, conlucrând astfel spre îndeplinirea obiectivului comun de creștere a coeziunii social-teritoriale în materie de standard de viață.

SDL contribuie la indeplinirea obiectivelor si prioritatile stabilite in cele mai recente strategii de dezvoltare judetene. Astfel, vis-a-vis de strategia judetului Bihor, SDL este complementara obiectivului strategic II. „Cresterea competitivitatii economice in industrie si agricultura” mai exact la nivelul OS 2.1 „Dezvoltarea mediului de afaceri” prin facilitarea dezvoltarii si a dotarii de ferme mici, de subzistenta, precum si la nivelul OS 2.2 „Dezvoltarea serviciilor de sprijin pentru afaceri” in special prin tintele de facilitare a parteneriatelor in domeniul agricol in vederea exploatarei la scara a produselor specifice teritoriului. De asemenea SDL este complementara obiectivului strategic III. „Valorificarea potentialului turistic al judetului”, contribuind la atingerea obiectivelor specifice 3.1 „Dezvoltarea serviciilor de turism in judet” si 3.2 „Prezervarea si valorificarea patrimoniului natural si a celui construit” prin contributia acesteia la dezvoltarea intregului sector al turismului local.

În ceea ce privește strategiile de dezvoltare a celor două județe pe porțiuni din suprafața cărora se întinde teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor, SDL propusă contribuie la realizarea unor obiective importante cu privire la dezvoltarea teritorială a ambelor județe Bihor și Sălaj.

Nu in ultimul rand, SDL este complementară obiectivelor si prioritatilor selectate in fiecare Plan de Dezvoltare Locala al UAT-urilor componente teritoriului GAL. Cu mici abateri, la nivelul acestor documente, obiectivul principal este cel al dezvoltarii rurale prin cresterea nivelului de trai al locuitorilor. Daca PDL-urile se axeaza pe dezvoltare prin investitii in infrastructura publica (preponderent investitii de infrastructura rutiera, apa si canalizare), SDL-ul se axeaza pe dezvoltarea mediului economic privat la nivelul teritoriului avand un deziderat comun si anume acela de dezvoltarea durabila a teritoriului.

Prin masurile si directiile propuse, Strategia de Dezvoltare Locala GAL Muntele Șes Județul Bihor este complementara mai multor strategii care acopera o gama larga de domenii de dezvoltare pe termen mediu si lung atat la nivel national cat si regional, judetean si local. Contribuind la indeplinirea unor deziderate de dezvoltare comune, SDL capata si un caracter sinergic cu diferitele strategii analizate. Chiar si asa, date fiind domeniile si grupurile tinta/beneficiarii vizati, masurile propuse prin strategia nu se suprapun in mod direct cu alte strategii locale. In plus, la data elaborarii prezentului document, nu se cunosc alte strategii, cu obiect similar, in care sa fie implicate UAT-urile partenere in cadrul GAL-ului.

CAPITOLUL VII: Descrierea planului de actiune

1. Calendarul estimativ de activitati:

Anul	2016	2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025	
ACTIVITATI	Sem I aug-dec	Sem I ian-iun	Sem II iul-dec	Sem I ian-iun	Sem II iul-dec	Sem I ian-iul	Sem II iul-dec	Sem I ian-iul	Sem II iul-dec	Sem I ian- iul	Sem I ian- iul	Sem I ian-iul	Sem II iul-dec	Sem I ian-iul	Sem II iul-dec	Sem I ian-iul	Sem II iul-dec	Sem I ian-iul	Sem II iul-dec
Activitate 1 Resurse Logistica Utilitati																			
Activitate 2 Animare Promovare Instruire																			
Activitate 3 Pagina web																			
Activitate 4 Apeluri de selectie																			
Activitate 5 Selectarea proiectelor																			
Activitate 6 Participarea la evenimente RNR																			
Activitate 7 Depunerea dosarelor de plata pentru decontarea cheltuielilor eligibile																			

2. Descrierea activitatilor:

Nr.	Activitate / Actiuni	Responsabili
I.	Activitatea 1 - Achizitionarea de resurse, logistica, utilitati necesare pentru functionarea GAL	
1.1	Angajarea personalului GAL	personal angajat
1.2	Achizitionarea de servicii de audit financiar	servicii externalizate
1.3	Achizitionarea de servicii de contabilitate	servicii externalizate
1.4	Achizitionarea de mobilier, echipamente IT, electronice, birotica, consumabile etc.	servicii externalizate
1.5	Achizitionarea de servicii de telefonie	servicii externalizate
1.6	Achizitionarea de servicii de consultanta in domeniul evaluarii	servicii externalizate
1.7	Achizitionarea de servicii de consultanta in vederea intocmirii dosarelor aferente cererilor de plata	servicii externalizate
II.	Activitatea 2: Desfasurarea actiunilor de animare, promovare si instruire a personalului implicat în implementarea strategiei de dezvoltare locală	
2.1	Actiuni de informare si identificare a potentialilor beneficiari	personal angajat
2.2	Elaborarea de materiale de promovare: pliante, bannere, roll-up, desk expozitional, panou sediu GAL, pixuri etc.	servicii externalizate
2.3	Organizarea de evenimente cu prezentarea de traditii si obiceiuri, produse traditionale, informare cu privire la situatia proiectelor etc.	servicii externalizate
2.4	Achizitionarea de servicii de instruire a personalului angajat si a partenerilor GAL	servicii externalizate
2.5	Organizarea unui eveniment de inchidere a proiectului	servicii externalizate
III.	Activitatea 3: Crearea, gazduirea si intretinerea unei pagini web	
3.1	Achizitionare de servicii pentru crearea, gazduirea si intretinerea unei pagini web a GAL-ului in scopul promovarii, informarii si a transparentei actiunilor intreprinse	servicii externalizate
IV.	Activitatea 4: Lansarea si derularea apelurilor de selectie	
4.1	Achizitionare servicii de publicitate (comunicate de presa-apeluri de proiecte)	servicii externalizate
4.2	Elaborare ghidurilor - pentru fiecare măsură va fi elaborat un ghid al solicitantului care va fi pus la dispoziția celor interesați - potențialilor beneficiari.	personal angajat
4.3	Aprobarea punctajelor de către Comitetul de selecție a proiectelor	parteneri
4.4	Elaborarea formularelor și documentelor suport pentru apelurile de selecție	personal angajat
4.5	Apelul pentru proiecte - se va organiza cel puțin cate un apel de proiecte pentru fiecare masura cu termen limită stabilit sau cu depunere continuă și utilizarea, in cazul egalitatii de punctaj, a principiului primul venit - primul servit	personal angajat
4.6	Promovare - Punerea tuturor materialelor la dispoziția potențialilor beneficiari	servicii externalizate
V.	Activitate 5: Selectarea proiectelor	
5.1	Verificarea conformității proiectelor Se va completa o fișă de verificare pentru fiecare proiect	personal angajat

5.2	Verificarea eligibilității și îndeplinirii criteriilor de selecție Va fi elaborata o listă cu proiecte propuse spre finanțare care va intra în ședința comitetului de selecție a proiectelor.	personal angajat
5.3	Selecția proiectelor - se va face de către comitetul de selecție a proiectelor	parteneri
VI.	Activitate 6: Participarea la evenimente RNDR	
6.1	Participare în cadrul acțiunilor desfășurate de RNDR (training, informare, comunicare etc.)	personal angajat si parteneri
VII.	Activitate 7:	
7.1	Verificarea conformității cererilor de plată depuse la nivelul GAL	personal angajat
7.2	Efectuarea verificării documentelor in raport cu activitățile desfășurate și întocmirea dosarelor cererilor de plata	servicii externalizate

Pentru desfășurarea activităților propuse, GAL Muntele Șes Județul Bihor va beneficia de resurse financiare constituite din contribuții și cotizații anuale ale partenerilor, dobanzile și dividendele rezultate din plasarea sumelor disponibile, în condiții legale, dividendele societăților comerciale înființate de asociații sau de federații, venituri realizate din activități economice directe, donații, sponsorizări, resurse obținute de la bugetul de stat, finanțări de proiecte de la persoane fizice sau juridice, alte venituri prevăzute de lege.

3. Calendarul estimativ de lansare a sesiunilor de depunere a proiectelor:

Măsura	Numar de sesiuni	Perioada orientativă	Alocare indicativă sesiune Valoare euro	Alocare indicativă strategie Valoare euro
M1 /6A;6B	54	Sem I 2017 - Sem II 2020	762,157.33 215.000	762,157.33 215.000
M2/2A	24	Sem I 2017 - Sem II 2020	144.255,26 130.000	144.255,26 130.000
M3/6A	24	Sem I 2017 - Sem II 2020	49.914,90 70.000	49.914,90 70.000
M4/5C	1	Sem I 2017 -Sem II 2020	119.989,43 100.000	119.989,43 60.000
M5/6B	1	Sem I 2017 -Sem II 2020	76.233,08 50.000	76.233,08 50.000
M6/1A	4	Sem I 2017 - Sem II 2020	40.000	40.000

Calendarul estimativ de lansare a sesiunilor de depunere a proiectelor va putea fi modificat pe perioada de implementare a sub-măsurii 19.2, în baza Deciziei Consiliului Director, fără aprobarea modificării SDL, ~~cu condiția de a nu se depăși perioada orientativă, respectiv Sem II-2020.~~

CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei

Metodologia consultării partenerilor locali aplicată la nivelul parteneriatului creat a fost conturată în jurul principiilor participative în dezvoltarea locală, prin implicarea factorilor interesați în procesele de informare, consultare, participare la luarea deciziilor. Consultările au vizat toate etapele procesului de elaborare a strategiei, de la stabilirea etapelor, conținutului și calendarului de activități aferent și a factorilor importanți care să fie implicați, la elaborarea proceselor de comunicare la nivelul actorilor din teritoriu cu privire la implementarea activităților de pregătire a strategiei.

Acestei etape i s-a adăugat cea de trecere la pașii propriu-ziși de elaborare a strategiei, respective culegere și analiză de date, analiza SWOT și diagnoza, elaborarea direcțiilor principale de dezvoltare și prioritizarea acestora. Ultima etapa a constat în conturarea documentelor strategice prin prezentarea detaliată a obiectivelor și măsurilor propuse, a mecanismelor necesare implementării lor - mecanismul de implementare a strategiei, mecanismul de comunicare-informare cu beneficiarii, structura organizațională a GAL-ului, sistemul de monitorizare, evaluare și control, precum și a resurselor existente și a celor necesare implementării strategiei.

În vederea realizării SDL GAL Muntele Șes Județul Bihor au fost realizate următoarele acțiuni: a.) Activități de animare la nivelul teritoriului GAL Muntele Șes în fiecare Unitate Administrativ Teritorială („UAT”): Comunele Derna, Popești, Sârbi, Spinuș, Suplacu de Barcău, Marca. În cadrul acestor activități de animare au fost furnizate de materiale informative, **respectiv 1 roll-up, 50 de afișe și 300 de pliante.**

b.) Proiectarea strategiei de dezvoltare locală („SDL”)

Strategia de dezvoltare locală a GAL Muntele Șes a fost elaborată în 3 etape:

Etapa 1 - Etapa introductivă:

Această etapă a constat în determinarea și încadrarea teritoriului GAL în context geografic și politic național și regional prin realizarea și aplicarea de chestionare la o bază statistică de 50 persoane și determinarea direcțiilor principale de interes/dezvoltare la nivel local.

Locul de desfășurare și teritoriul acoperit: Teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor

Numărul de participanți: populația rezidentă la nivelul teritoriului

Etapa 2 Colectarea datelor și analiza acestora

Această etapă a constat în interogarea tuturor bazelor statistice relevante (INSSE, Eurostat, Apia, Risco, Romanian-Universe etc.) precum și a altor informații specifice cu privire la structura teritorial-locală din punct de vedere al populației (cf. Recensământ 2011), al economiei, forței de muncă, geografiei-factorilor climatici-resurselor naturale precum și alte elemente de interes (ex. Monumente, rezervații naturale s.a.), prelucrarea datelor colectate atât prin intermediul chestionarelor cât și a celor statistice, respectiv a studiilor realizate.

Locul de desfășurare și teritoriul acoperit: Teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor

Numărul de participanți: populația rezidentă la nivelul teritoriului

Etapa 3 Elaborarea documentelor strategice

Această etapă a constat în realizarea documentelor strategice în conformitate cu prevederile ghidului solicitantului pentru sub-măsură 19.2, după cum urmează:

- Elaborarea analizei diagnostic și analizei SWOT; Descrierea componentelor parteneriatului;

- Descrierea obiectivelor, priorităților de dezvoltare rurală și domeniile de intervenție;
- Includerea măsurilor în strategie, demonstrarea valorii adăugate și descrierea caracterului integrat și inovator; Descrierea indicatorilor de monitorizare, și a complementarității cu alte strategii relevante; Descrierea planului de acțiune: calendarul estimativ de activități, responsabilii pentru implementarea acțiunilor, resursele financiare și materiale necesare pentru desfășurarea acțiunilor propuse;
- Descrierea procesului de implicare, a funcțiilor administrative în implementarea SDL, a sarcinilor ce revin GAL, precum și a echipei de implementare a SDL; Completarea planului de finanțare; Descrierea procedurii de evaluare și selecție a proiectelor precum și a mecanismelor de evitare a conflictelor de interese.

Numarul de participanti: populatia rezidenta la nivelul teritoriului

Teritoriul acoperit: Teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor

Pe teritoriul GAL au avut loc 4 întâlniri ale partenerilor, în diferite comune din teritoriu. Astfel, prima întâlnire a partenerilor GAL Muntele Șes Județul Bihor a avut loc la data de 08.04.2015 în Comuna Suplacu de Barcău, județul Bihor unde a fost prezentat diagnosticul zonei comunelor de pe teritoriul GAL pe teme ca teritoriul, populația, activități economice, organizare socială și instituțională, au fost prezentate de către parteneri informațiile suplimentare cu privire la zonă/teritoriu, au avut loc schimb de idei și discuții pe marginea diagnosticului zonei. Au participat 13 persoane, conform documentelor justificative.

A doua întâlnire a partenerilor GAL Muntele Șes Județul Bihor a avut loc la data de 30.07.2015 în comuna Spinuș, județul Bihor când au fost formulate propuneri în privința acțiunilor de finanțare pe care le va promova GAL Muntele Șes Județul Bihor în cazul în care va fi admis spre finanțare și structurarea acestor propuneri, a fost stabilit un grafic al elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală și au fost discutate modalități de lucru pentru întocmirea, multiplicarea și depunerea SDL. Au participat 15 persoane, conform documentelor justificative.

A treia întâlnire a partenerilor GAL Muntele Șes Județul Bihor a avut loc la data de 07.03.2016 în comuna Popești județul Bihor unde a fost discutată și prezentă SDL, au fost discutate referitoare la conținutul acesteia, stabilirea echipei, etc. Au participat 15 persoane, conform documentelor justificative.

A patra întâlnire a partenerilor GAL Muntele Șes Județul Bihor a avut loc la data de 22.04.2016 în comuna Marca județul Sălaj când a fost ales reprezentantul legal al GAL Muntele Șes Județul Bihor, a fost validată SDL GAL, a fost dosarul de candidatură final - Strategia de Dezvoltare Locală al Grupului de Acțiune Locală Muntele Șes Județul Bihor, a fost semnat acordul de parteneriat. Au participat 15 persoane, conform documentelor justificative.

În luna martie 2016 au avut loc 6 acțiuni de animare a teritoriului, în fiecare comună membră a teritoriului GAL, și anume în data de 14.03.2016 în comuna Spinuș, județul Bihor, în data de 17.03.2016 în comuna Sârbi, județul Bihor, în data de 22.03.2016 în comuna Popești, județul Bihor, în data de 26.03.2016 în comuna Derna, județul Bihor, în data de 28.03.2016 în comuna Suplacu de Barcău, județul Bihor și în data de 30.03.2016 în comuna Marca, județul Sălaj. Au participat, în total, la toate cele 6 acțiuni de animare, un număr de 126 de persoane, conform listelor de prezență. La toate aceste întâlniri au fost întocmite procese-verbale ale întâlnirilor, au fost realizate fotografiile și semnate liste de prezență iar rezultatele au fost diseminate tuturor partenerilor.

CAPITOLUL IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei

Pentru gestionarea, monitorizarea, evaluarea și controlul Strategiei de Dezvoltare Locală, este necesară cooperarea mai multor instituții/entități, în diferite faze ale acesteia, având fiecare roluri bine definite și delimitate.

Astfel, principalii actori sunt:

Grupul de Actiune Locala la nivelul teritoriului - ca responsabil principal de elaborarea, dezvoltarea, implementarea, evaluarea și monitorizarea SDL;

Agenția de Plăți - ca responsabil prin structurile regionale și locale (CRFIR, OJFIR) de verificarea eligibilității, verificare în implementare și verificare financiară a proiectelor selectate de GAL, evaluarea proiectelor pentru sprijin pregătitor, verificarea în implementare a proiectelor privind sprijinul pregătitor și implementarea proiectelor de cooperare, verificarea, autorizarea și efectuarea plăților în cadrul măsurii;

Pe parcursul implementării, în funcție de performanța dovedită de GAL în evaluarea proiectelor, Agenția de Plăți poate delega către GAL anumite sarcini de verificare, printr-un acord de delegare.

Autoritatea de Management pentru PNDR ca responsabil de selecția proiectelor pentru sprijinul pregătitor, lansarea apelurilor pentru selecția parteneriatelor privat-publice, evaluarea strategiilor de dezvoltare locală, selectarea GAL-urilor în baza unei proceduri publice de selecție și emiterea deciziilor de autorizare GAL, lansarea apelurilor de selecție pentru sprijinul pregătitor pentru cooperare și implementarea proiectelor de cooperare, evaluarea și selecția proiectelor privind sprijinul pregătitor și implementarea proiectelor de cooperare, monitorizarea implementării axei LEADER și raportarea către CE.

În contextul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală, Grupul de Actiune Locală Muntele Șes Județul Bihor va dezvolta un sistem de organizare și funcționare, pentru a asigura îndeplinirea sarcinilor, a operațiunilor, procedurilor și activităților necesare, în concordanță cu regulamentele UE incidente.

Structura de funcționare și animare a GAL

În vederea asigurării funcționării Grupului de Actiune Locală Muntele Șes Județul Bihor, precum și a dobândirii de competențe și animării teritoriului, după constituirea legală în baza O.G nr. 26/2000, la nivelul GAL Muntele Șes Județul Bihor se vor constitui organele asociației și alte compartimente, fiecare cu sarcini și responsabilități distincte, astfel:

1) Adunarea Generală: este organul de conducere, alcătuit din totalitatea asociaților reprezentând un număr de 15 entități, din care 8 instituții publice între care 4 unitati administrativ teritoriale (26,66%) și 4 organizatii private și civile ONG (26,66%). Se întrunește cel puțin o dată pe an și are drept de control permanent asupra organelor asociației.

2) Consiliul Director: asigură punerea în executare a hotărârilor adunării generale și va fi format din 3 reprezentanți ai sectorului privat ai parteneriatului.

3) Cenzorul sau, după caz, comisia de cenzori: asigură controlul financiar intern al asociației; GAL Muntele Șes Județul Bihor va desemna un cenzor, conform prevederilor OG

nr.26/2000 precum și a prevederilor art.11 din Actul Constitutiv, respectiv a art.26 din Statutul Asociației GAL Muntele Șes Județul Bihor.

4) **Comitetul de Selecție a proiectelor** (inclusiv Comisia de Contestații): va fi format din reprezentanți ai partenerilor din GAL Muntele Șes Județul Bihor. Comitetul de selecție va avea un Președinte și un Vicepreședinte, iar secretariatul, în cadrul ședințelor, va fi asigurat de către personalul angajat GAL.

5) **Compartimentul administrativ**

În vederea îndeplinirii funcțiilor administrative, GAL-ul va avea o echipă de lucru formată atât din angajați proprii cât și din prestatori și furnizori externi, care va fi selectată în baza competențelor profesionale, calificare și experiență.

Angajarea personalului se va efectua cu respectarea Codului Muncii, precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interese.

Echipa de implementare a SDL, cât și cea de organizare și funcționare compusă din persoane angajate în baza unui contract individual de muncă, cât și din servicii externalizate va avea următoarea componență:

1.1 Manager GAL - (responsabil administrativ) - **1 persoana** - are rolul de a asigura **managementul**, organizarea și funcționarea organizației, inclusiv aspecte de natură juridică. Funcția va fi îndeplinită în baza unui **contract individual de muncă de minim 4 ore/zi**. Coordonează organizarea și derularea activităților de: comunicare, diseminare, implementare proiecte, monitorizare și evaluare, cooperare, realizarea dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare.

1.2 Responsabil financiar - (contabil) - **1 persoana** - organizează, controlează și răspunde de gestiunea financiară-contabilă a GAL-ului, ține evidența activității biroului, salarizarea, asigurările sociale, fluctuația de personal, angajări, plăți, relația cu bancile etc. Funcția va fi îndeplinită în baza unui *contract de prestări servicii*.

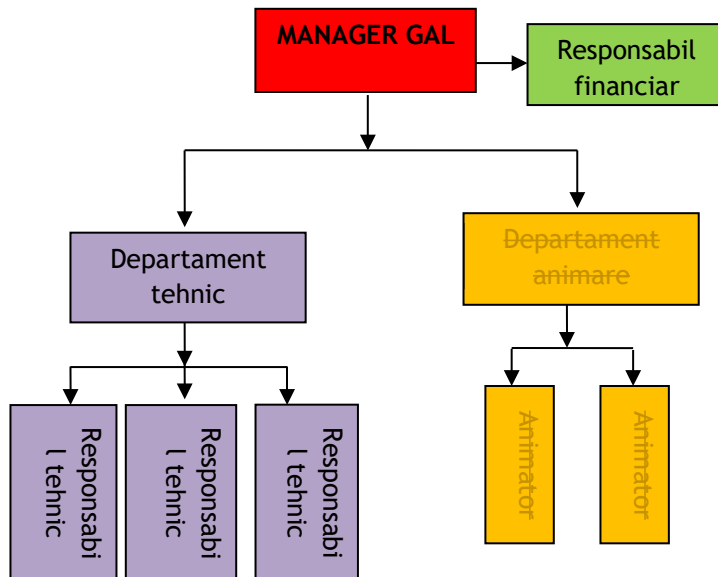
~~1.3 Responsabili cu animarea teritoriului - (animatori) - **2 persoane** - rolul principal îl constituie activitatea de animare a teritoriului, respectiv informarea potențialilor beneficiari asupra posibilităților de finanțare, prezentarea de materiale informative, pregătirea lansării, apelurilor de selecție, arhivarea documentelor, inclusiv activități de secretariat și alte sarcini administrative. Funcția va fi îndeplinită în baza unui **contract individual de muncă**.~~

1.4 Responsabili cu verificarea, evaluarea, selecția proiectelor - (tehnic) - **2 persoane** - organizarea procedurilor de selecție a proiectelor, întocmirea fișelor de verificare a proiectelor, identificarea problemelor și luarea deciziilor asupra implementării proiectelor, verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate. Funcția va fi îndeplinită în baza unui **contract individual de muncă de minim 4 ore/zi**.

1.5 Responsabili cu monitorizarea proiectelor - (tehnic) - **1 persoana** - **monitorizarea și raportarea la timp privind realizările și rezultatele proiectului**. Funcția va fi îndeplinită în baza unui **contract individual de muncă de minim 4 ore/zi**.

1.6 Consultanti externi - evaluare proiecte (daca este cazul) sau realizarea dosarelor cererilor de plată aferente costurilor de funcționare și animare.

Organigrama
Compartimentul administrativ GAL MUNTELE ȘES JUDEȚUL BIHOR:

Pentru fiecare angajat al GAL-ului se va întocmi o fișă a postului, în care vor fi cuprinse toate activitățile la care participă și atribuțiile lor în cadrul acestor activități.

Implementarea proiectelor în cadrul GAL-ului

În baza Strategiei de Dezvoltare Locală, sunt prevăzute activități de gestionare de finanțări nerambursabile, pe bază de propuneri de proiecte din partea potențialilor beneficiari.

GAL Muntele Șes Județul Bihor vine în sprijinul actorilor locali, prin crearea unor mecanisme care să le faciliteze accesul, gestionarea și implementarea cu succes a proiectelor, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare rurală și cu specificul teritoriului. Astfel, proiectele pot trece prin mai multe faze, după cum urmează:

- lansarea sesiunii de depunere de proiecte (care poate să fie inclusiv sesiune continuă): GAL lansează apelul de selecție a proiectelor, folosind mecanismul de comunicare-informare propus;
- asistență pentru pregătirea și elaborarea proiectului: comunicare-informare, sprijin în întocmirea de proiecte (după caz);
- depunerea și înregistrarea proiectelor: potențialul beneficiar depune proiectul la secretariatul GAL;
- verificarea conformității și eligibilității proiectelor: GAL efectuează verificarea conformității proiectului și respectarea criteriilor de eligibilitate;
- ierarhizarea tuturor proiectelor, în funcție de scorurile obținute în procesul de evaluare și în baza criteriilor de selecție stabilite: evaluarea și selecția proiectelor la nivelul GAL, pe baza strategiei, utilizând criteriile stabilite în fișele de măsuri aferente strategiei;

- selecția proiectelor în cadrul Comitetului de Selecție: GAL Muntele Șes Județul Bihor își va elabora o procedură de selecție proprie în care să fie descris procesul de evaluare în vederea selecției proiectelor, inclusiv procedura de soluționare a contestațiilor, în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (3) lit.(b) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013. Organele răspunzătoare pentru îndeplinirea sarcinilor aferente sunt Comitetul de Selecție și Comisia de Soluționare a Contestațiilor (dacă e cazul). Procedura de selecție va fi aprobată prin Hotărârea Adunării Generale;
- verificarea proiectelor de către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare: transmiterea rapoartelor de selecție și a proiectelor selectate de către GAL la Centrul Regional pentru Finantarea Investițiilor Rurale din aria de acoperire (CRFIR);
- verificarea pe teren a potențialului beneficiar: CRFIR verifică eligibilitatea proiectelor și se efectuează verificarea pe teren;
- notificarea beneficiarilor: CRFIR transmite o notificare către beneficiar și către GAL, de înștiințare cu privire la aprobarea sau neaprobarea proiectului;
- semnarea contractelor de finanțare: încheierea contractului între beneficiar și Centrul Regional pentru Finantarea Investițiilor Rurale (CRFIR).
- implementarea proiectelor: beneficiarii vor respecta condițiile asumate în baza contractului de finanțare, a manualului de procedură și a altor documente emise de organele de gestionare, monitorizare, evaluare și control incidente;
- primirea și verificarea conformității cererilor de plată depuse la nivelul GAL: beneficiarii contractelor de finanțare vor depune cererile de plată la secretariatul GAL, a căror conformitate va fi efectuată la nivelul GAL;
- verificarea conformității și eligibilității cererilor de plată de către organismul responsabil pentru verificarea finală: transmiterea fișelor de verificare a conformității și a dosarelor cererilor de plată de către GAL la Centrul Regional pentru Finantarea Investițiilor Rurale din aria de acoperire (CRFIR);
- închiderea proiectelor: încasarea ajutoarelor nerambursabile;
- monitorizarea și controlul implementării proiectelor.

Plan de Evaluare

În conformitate cu art. 34 alin.(3) lit. (g), Grupul de Acțiune Locală Muntele Șes Județul Bihor își va asuma responsabilitatea monitorizării și implementării SDL, elaborând în acest sens un Plan de Evaluare.

Se propune un sistem de evaluare continuă care să fie raportat către Autoritatea de Management, pentru a furniza informațiile necesare pentru rapoartele anuale de implementare din 2017 și 2019 în conformitate cu art. 56 din Regulamentul 1303/2013.

Evaluarea continuă va include toate activitățile de evaluare care urmează să fie efectuate pe durata integrală a planului, care include evaluarea înainte, evaluare de după, precum și orice altă activitate de evaluare pe care Autoritatea de Management o efectuează pentru a acoperi nevoile de evaluare comune și specific programului.

CAPITOLUL X: PLANUL DE FINANȚARE AL STRATEGIEI

Planul de finanțare al Strategiei de Dezvoltare Locală al parteneriatului GAL Muntele Șes Județul Bihor va fi constituit din:

- **Componenta A** - Valoarea aferentă teritoriului și populației acoperite de parteneriat, respectiv 19,84 Euro/locuitor și 985,37 Euro/km².
- **Componenta B** - Valoarea aferentă nivelului de calitate obținut în urma procesului de evaluare și selecție, exprimată în Euro.

Algoritmul de calcul pentru stabilirea valorii componentei A a fost următorul:

- Valoarea aferentă teritoriului acoperit de parteneriat: teritoriul GAL Muntele Șes Județul Bihor are o suprafață de 343,74 km²
343,74 km² x 985,37 Euro/km² = 338711,08 euro;
- Valoarea aferentă populației acoperite de parteneriat: populația totală a teritoriului GAL Muntele Șes Județul Bihor este de 20770 locuitori
20770 locuitori x 19,84, Euro/locuitor = 412076,80 euro

Total Componenta A : 338711,08 euro + 412076,80 euro = 750.787,88 euro
(respectiv 750.788 euro).

Total Componenta B: 679.550,31 euro

Valorile indicative alocate fiecărei măsuri propuse sunt corelate cu nevoile identificate în analiza diagnostic și în analiza SWOT și au fost alocate în raport cu ierarhizarea acestora în cadrul SDL, astfel:

1. Prioritatea P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale i-a fost alocată suma de ~~888.305,31~~ **335.000 euro**, în cadrul a trei măsuri, respectiv M1/6B, M3/6A și M5/6B.

2. Prioritatea P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor i-a fost alocată suma de ~~144.255,26~~ **130.000 euro** în cadrul măsurii M2/2A.

3. Prioritatea P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic, a fost alocată suma de ~~119989,43~~ **100.000 euro** prin măsura M4/5C.

~~4. Prioritatea P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale a fost alocată suma de 40.000 euro în cadrul măsurii M6/1A.~~

Costurile de funcționare și animare pentru componenta A din cadrul SDL a fost stabilită la suma de ~~277.788,31~~ **145.788 euro**, reprezentând 19,42% din costurile publice totale.

Sumele și intensitățile prevăzute pentru fiecare măsură respectă prevederile Reg. (UE) nr. 1305/2013, pe cele ale PNDR 2014-2020 precum și specificul local și interesul potențialilor

beneficiari de a aplica pe aceste masuri. Cheltuielile de functionare si animare a SDL nu depășesc 20% din costurile publice totale alocate pentru această strategie.

Pentru **componenta B** - Valoarea aferenta nivelului de calitate obtinut-: **679.550,31 euro** - suma va fi stabilita în urma procesului de evaluare si selectie a SDL, sumele respective adaugandu-se la bugetul componentei A și formand astfel bugetul total al SDL GAL Muntele Șes Județul Bihor.

CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare si selectie a proiectelor depuse în cadrul SDL

Grupul de Acțiune Locală Muntele Șes Județul Bihor își va elabora o procedură de selecție proprie în care să fie descris procesul de evaluare în vederea selecției proiectelor, inclusiv procedura de soluționare a contestațiilor, in conformitate cu prevederile art. 34 alin. (3) lit.(b) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013. Astfel, la nivelul GAL se va constitui un Comitet de Selecție a cărei componență va fi stabilită prin SDL si o Comisie de Soluționare a Contestațiilor a cărei componență va fi stabilită prin hotărâre a adunării generale a asociațiilor (AGA).

Comitetul de selecție - reprezintă organismul tehnic cu rol decizional și, implicit, cu responsabilități în selectarea spre finanțare a proiectelor depuse în cadrul GAL.

Comitetul de selecție a proiectelor va fi format din reprezentanți ai partenerilor GAL, respectiv **dintr-un număr de 7 membri cu drept de vot** (reprezentanți ai autorităților, societăților și organizațiilor care fac parte din parteneriat). Pentru fiecare membru al comitetului de selecție se va stabili un membru supleant.

Tabel cu componența Comitetului de selecție:

PARTENERI PUBLICI 14,29%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
COMUNA MARCA	Președinte	Autoritate Publica
PARTENERI PRIVATI 57,14%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
ADECONSTMAR SRL	Vicepreședinte	SRL
POPOVICI ANCA SILVIA PFA	Membru	PFA
IAS ANAMARIA ALEXANDRA PFA	Membru	PFA
POP FLOARE AGRO PFA	Membru	PFA
SOCIETATE CIVILĂ 28,57%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
ASOCIAȚIA PENTRU CULTURĂ, EDUCAȚIE, DEZVOLTARE ȘI PROMOVARE LOCALĂ "SARA ARBA"	Membru	ONG
ASOCIATIA "CENTRUL DE RESURSE AL COMUNITĂȚII SUPLACU DE BARCĂU"	Membru	ONG
PERSOANE FIZICE RELEVANTE (maximum 5%) - nu e cazul		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
-	-	-

Comitetul de selecție se întrunește de cel puțin 2 ori pe an, în funcție și de numărul de proiecte depuse pentru a fi evaluate. Ședințele sunt convocate de către Președintele Comitetului de selecție și secretariatul este asigurat de către personalul asociației.

Sunt invitați să participe la ședințe cei 7 membri titulari cu drept de vot, iar în condițiile în care aceștia nu pot participa, vor informa Președintele și vor delega membrii supleanți. În situațiile excepționale, în care nici membrul titular, nici supleantul său nu pot participa, ei pot delega, prin procură, dreptul lor de vot, către un alt membru al Comitetului de selecție.

Selecția proiectelor se face aplicând regula „dublului cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii comitetului de selecție, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă. Partenerii din mediul urban vor reprezenta maximum 25% din membri prezenți.

Dacă unul dintre proiectele depuse pentru selecție aparține unuia dintre membrii comitetului de selecție, persoana/organizația în cauză nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv. În caz de paritate de voturi, votul final îi va aparține Președintelui Comitetului de selecție.

Comitetul de selecție va avea următoarele responsabilități principale:

- se implică direct în promovarea programului de finanțare către potențialii beneficiari;
- stabilește punctajul criteriilor de selecție preluate din Ghidul Solicitantului măsurilor în care se încadrează proiectele și criteriilor de selecție suplimentare stabilite în strategie, pe baza cărora proiectele ce vor fi implementate în teritoriu vor fi selectate și propuse spre finanțare la AFIR, astfel încât punctajul maxim acordat să nu depășească 100 de puncte. În stabilirea punctajului, GAL va acorda prioritate obiectivelor stabilite în strategia de dezvoltare locală, prin acordarea unui punctaj mai mare criteriilor de selecție locală;
- studiază rapoartele de evaluare și aprobă Raportul de Selecție cu privire la proiectele care vor fi finanțate în cadrul strategiei de dezvoltare a teritoriului și raportează Adunării Generale cu privire la stadiul implementării strategiei.

Comisia de Contestații - rezintă organismul tehnic cu responsabilități în soluționarea contestațiilor formulate împotriva rezultatelor proiectelor depuse spre finanțare în cadrul GAL. Componenta Comisiei de Soluționare a Contestațiilor va respecta ponderile privind participarea public - privată aplicate pentru constituirea Comitetului de Selecție și va fi compusă din alte persoane decât cele care au făcut parte din Comitetul de Selecție.

Procesul de selecție a proiectelor depuse spre finanțare către Grupul de Acțiune Locală Muntele Șes Județul Bihor, va avea următorul parcurs:

- GAL lansează pe plan local, prin publicare pe site-ul propriu, afișare și folosind mijloacele de informare mass-media, apeluri de selecție a proiectelor, conform priorităților descrise în strategie;
- după înregistrare, proiectele depuse la GAL vor fi preluate și verificate de către 2 angajați ai GAL care participă la procesul de selecție și care vor întocmi și completa Fișele de verificare ale conformității, eligibilității și criteriilor de selecție;
- După încheierea primei etape de verificare și selecție a proiectelor, GAL va publica pe pagina proprie de web Raportul de Selecție Intermediar;
- Solicitanții ai căror proiecte nu au fost selectate, pot depune contestații la sediul GAL;

- După încheierea procesului de evaluare și a etapei de soluționare a contestațiilor (dacă este cazul), Comitetul de selecție al GAL va întocmi un Raport de selecție Final;
- Proiectele selectate de GAL, vor fi depuse la OJFIR pe raza căruia se va realiza proiectul, în vederea unei supraevaluări din punct de vedere al conformității, eligibilității și a criteriilor de selecție.

În cazul în care GAL acoperă localități din mai multe județe, iar implementarea proiectului se realizează într-o localitate din județul mai puțin preponderent al teritoriului GAL, proiectul va fi depus la OJFIR aferent județului unde se va implementa proiectul.

CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale

Deoarece GAL-ul reprezintă un nivel de implementare suplimentar ce presupune delegarea procesului decizional la nivel local, pentru facilitarea celor mai bune premise privind implementarea corectă a strategiei locale se va avea în vedere respectarea tuturor prevederilor legilor incidente pentru evitarea situațiilor de conflict de interese între angajații/colaboratorii GAL și viitorii beneficiari ai proiectelor ce urmează a fi selectate.

Legislația specifică în materia conflictului de interese este compusă în principal din Reg. UE 966/2012, Legea 78/2000, Legea 215/2001, Legea 161/2003, Legea 393/2004, Legea 286/2009, Legea 176/2010, OUG 66/2011 și HG 875/2011. Având în vedere aceste repere legislative, se rețin următoarele:

- Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu pot fi solicitanți și/sau nu pot acorda servicii de consultanță unui solicitant.

- Nu au dreptul să fie implicate în procesul de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare în cadrul unei proceduri de selecție precum și în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari următoarele persoane:

- cele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți;
- soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre solicitanți;
- cele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare, respectiv, a cererilor de rambursare/plată

- Persoanele care participă direct la procedura de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție, precum și cele implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute la [art. 10](#) și [11](#) din OUG nr. 66/2011.

- În situația în care, în cursul procedurii de verificare/evaluare/aprobare, aceste persoane descoperă sau constată o legătură de natura celor menționate la [art. 10](#) și [11](#), acestea sunt obligate să o semnaleze și să înceteze de îndată să participe la procedura de verificare, evaluare sau aprobare.

Cu respectarea prevederilor legislației incidente, orice persoană care face parte din structurile de verificare a proiectelor, care este angajată în orice fel de relație profesională sau personală cu promotorul de proiect sau are interese profesionale sau personale în proiect, poate depune proiecte, cu obligația de a prezenta o declarație în scris în care să explice natura relației/interesul respectiv și nu poate participa la procesul de selecție a proiectelor.

În plus, modelul de implementare al prezentei strategii prezintă separarea adecvată a responsabilităților fiecărui membru al echipei garantând astfel transparența în procesul decizional și evitarea oricărui potențial conflict de interese.